

Αριθ. εικ. 152723
150

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΕΛΛΗΝΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΔΑ
• ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
• ΛΥΣΩΝ ΑΡΙΘ.

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

1841-1842.

Εως διδαχῶσι πολλοί, καὶ πληθυνθῇ ἡ γνῶσις. — Δανιὴλ ιθ' α.

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Τ. ΓΡΙΦΙΤΤΟΥ.

1842.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπολίτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΔΑ

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ, 1842.]

[ΑΡΙΘ. 68.]

Η ΝΗΣΟΣ ΜΕΛΙΤΗ*.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ.

Ἡ ΜΕΛΙΤΗ ἀπέχει πεντήκοντα ὀκτὼ μίλια ἀπὸ τὴν πλησιεστέραν ἄκρην τῆς Σικελίας, καὶ ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἐννέα ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Δεμάς, τὸν ἐγγύτερον αἰγιαλὸν τῆς Ἀφρικανῆς ἡπείρου. Τὸ μέγιστον μῆκος αὐτῆς εἶναι δεκαεπτὰ μιλίων καὶ ἐνὸς τετάρτου, τὸ μέγιστον πλάτος ἐννέα μιλίων καὶ ἐνὸς τετάρτου, καὶ ἡ περιφέρεια, ὡς λέμβος ἤθελε περιπλεύσειν αὐτήν, τεσσαράκοντα τεσσάρων μιλίων. Περιέχει δύο κυριωτέρους λιμένας κατὰ τὴν βορειο-ανατολικὴν πλευρὰν, ἐξ ὧν ὁ μὲν καλεῖται ὁ Μιέγας Λιμὴν, ὁ δὲ ὁ Λιμὴν τῆς Καθάρσεως· τούτους διαχωρίζει ἀπ' ἀλλήλων γλῶσσα γῆς ἐν ἡμῖσι μίλιον τὸ μῆκος, ἐφ' ἧς εἶναι ὠκοδομημένα τὸ φρούριον τοῦ Ἀγ. Ἐλμου καὶ ὁ φάρος, κρατοῦντα τὴν εἰσόδον ἀμφοτέρων τῶν λιμένων. Ἡ γλῶσσα αὕτη ὑψοῦται διακοσίους πόδας ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ἀλλὰ χαμηλοῦται πρὸς τὴν ἄκρην, καὶ εἶναι σχεδὸν ἐπίπεδος κατὰ τὸ μέρος ὅπου συνενοῦται μὲ τὸ λοιπὸν τῆς νήσου. Ἐπὶ τῆς ἀξιολόγου ταύτης θέσεως κεῖται ἡ νεωτέρα πόλις Βαλλέττα, ἣτις εἶναι ἡ ἑδρα τῆς κυβερνήσεως καὶ ἡ ἀκρόπολις τῆς Μελίτης. Πανταχόθεν ὑπερασπίζουσιν αὐτὴν τὰ ἐκπληκτικώτερα ὀχυρώματα, ὅποια ἦτον ἀδύνατον νὰ κατασκευάσῃ κράτος, ἔχον πόρους ὀλιγώτερον ἀφθόους παρ' οἱ ἱππότες Ἀγ. Ἰωάννου τοῦ Ἱεροσολυμιτανοῦ, οἵτινες ἀπελάμβανον μεγάλα εἰσοδήματα, καὶ συνεισφοράς ἐνίοτε, ἀπὸ τὰς πλουσιωτέρας χώρας τῆς Εὐρώπης, σχεδὸν ἐξεπλήττες διὰ τοῦτο. Ἄλλα τεῖχη, τοποθετημένα ἐπὶ τῆς ἀπέναντι πλευρᾶς τοῦ μεγάλου λιμένος, εἶναι σχεδὸν ἰσοδύναμα· ἐκ τούτων εἶναι τὸ ἰσχυρὸν φρούριον τοῦ Ἀγ. Ἀγγέλου, ἀντικρύζον εἰς τὴν εἰσόδον τοῦ λιμένος, ἔχον δὲ τέσσαρα κανονοστάσια τὸ ἐν ἐπάνωθεν τοῦ ἄλλου, δι' ὧν καθίσταται πάντῃ ἀπρόσιτον. Γενικῶς ὁ τόπος κρίνεται ἀκαταμάχητος, ὡς τὸ ἀπέδειξαν οἱ ἀκαρποὶ ἀγῶνες τῶν Βρετανῶν ν' ἀποδιώξωσι τὴν Γαλλικὴν φρουρὰν εἰς τὰ 1798-1800.

* Αἱ Μελιταῖαι Νῆσοι κεῖνται μεταξύ 36° 40' καὶ 36° Β. πλάτους, καὶ 14° 10' καὶ 14° 20' μήκους πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Λονδίνου.

Ὅτε, μετὰ τὴν συνθήκην τοῦ 1800, ὁ Βρετανικὸς στρατὸς κατέλαβε τὴν ἀκρόπολιν ταύτην, ἦσαν ὑπὲρ τὰ ὀκτακόσια κανόνια καὶ βόμβαι ἐπὶ τῶν ὀχυρωμάτων. Τὸ πρὸς τὴν ξηρὰν πρόσωπον τῆς Βαλλέττας ὑπερασπίζουσι δυνατὰ τεῖχη, ἐκτεινόμενα ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸν ἄλλον λιμένα, ἔχοντα δ' ἐν ἑαυτοῖς δύο ὑψηλὰ πυργώματα, (Canaliers,) εἰς ἃ ὑπόκειται ἡ πόλις καὶ ἡ περίχωρος. Τὸ πρόσωπον τοῦτο ἰσχυροποιεῖ ἔτι μάλλον ξηρὰ τάφος καθ' ὅλον τὸ μῆκος αὐτοῦ, ἐξωρυγμένη ἐν τῷ βράχῳ εἰς βάθος διαμέρου ἀπὸ ἐννεήκοντα ἕως ἑκατὸν τεσσαράκοντα πόδας. Ἐξωθεν τῶν ὀχυρωμάτων τῆς Βαλλέττας ὑπάρχει προάστειον καλούμενον Φλωριάννα, ἐπέκεινα δὲ τούτου εἶναι ἄλλη σειρά ὀχυρωμάτων, συνισταμένη ἀπὸ μίαν ἐσωτερικὴν καὶ μίαν ἐξωτερικὴν γραμμὴν τευχῶν, καὶ κατέμπροσθεν αὐτῶν διχορυσφὸν τι ὀχύρωμα, καὶ ἄλλοι τινὲς προμαχώνες. Ὁ ἀριθμὸς τῶν τηλεβόλων, ὅσα ἤθελον χρειασθῇ διὰ τὰ τεῖχη τῆς Βαλλέττας καὶ τῶν ἐγγὺς αὐτῆς τριῶν πόλεων, λογαριάζεται ὅτι ἤθελεν εἶσθαι 1150.

Ὁ μέγας λιμὴν, ὁ ἐξ ἀνατολῶν τῆς Βαλλέττας, εἶναι περίπου 450 πηχῶν τὸ μῆκος, μὲ εἰσόδον ἐξακοσίους πήχεις πλατεῖαν, ἣτις λαμβάνει ἀρίστην ὑπεράσπισιν ἀπὸ ὀχυρὸν τι φρούριον, κείμενον ἀπέναντι τοῦ προειρημένου φρουρίου τοῦ Ἀγ. Ἐλμου, καὶ καλούμενον Ρικασόλειον. Ὁ λιμὴν διαφέρει κατὰ τὸ πλάτος, ἀπὸ ἐννεακοσίων τριάνκοντα εἰς ἑξακοσίους πήχεις, μὴ συμπεριλαμβανομένων τριῶν μυχῶν, οἵτινες εἶναι ἀφ' ἑαυτῶν λιμένες, καὶ χωρητικοὶ πολλῶν μεγάλων πολεμικῶν πλοίων. Εἰς ἓνα τούτων εὐρίσκεται τοποθετημένον τὸ Νεῶριον, συγκαίμενον ἀπὸ τὰ γραφεῖα τῶν ναυτικῶν ὑπαλλήλων, καὶ ἀπὸ ἐκτεταμένης ἀποθήκης χωρητικᾶς ὄλων, ὅσα ἤθελον χρειασθῇ εἰς ἐφοπλισμὸν μεγίστου στόλου. Ἐπὶ τῆς ἀπέναντι πλευρᾶς τοῦ αὐτοῦ μυχοῦ εἶναι ὠραῖαι κατοικίαι διὰ τοὺς ἐπιστάτας καὶ ἀξιωματικούς τοῦ νεωρίου, καὶ ἀποθήκαι εὐρύχωροι διὰ τὸν σιτισμὸν τῶν βασιλικῶν πλοίων. Ἐνταῦθα προσέτι ὑπάρχουσι τρεῖς μέγιστοι θόλοι ἐκ πέτρας, ὅφ' οὗς ἐναυπηγοῦντο τὰ κάτεργα τῶν ἱπποτῶν, καὶ ὅπου εἰλκοντο δι' ἐπισκευὴν καὶ προφύλαξιν ἀπὸ τὰς δυσκρασίας τῆς ἀτμοσφαιρας. Ὅλας τὰς οἰκοδομὰς ταύτας

κατεσκευάσαν οἱ Ἰππόται, μεγάλως δ' ἐδελτίωσεν ἡ Βρετανικὴ ἀρχή. Ἐπὶ τινος ἐξέχοντος ἄκρου ἀπέναντι τῆς Βαλλέττας, Βίγγι καλούμενου, ἵσταται τὸ νέον ναυτικὸν νοσοκομεῖον, οἰκοδομηθὲν τὸ 1830, καὶ ἀποτελοῦν ἐν τῶν ἀξιολογωτέρων ἀντικειμένων ἀρ' ὅσα περικυκλοῦσι τὸν ὠραίον τοῦτον λιμένα. Ἡ εἰσόδος τοῦ λιμένος δὲν ἔχει κάμιναν σύρτιν ἢ ἄλλο τι ἐμπόδιον, καὶ τὸ ὕδωρ εἶναι τόσον βαθύ, ὥστε τὰ μέγιστα πλοῖα δύναται νὰ εἰσπλέωσιν ἐγγὺς τῆς ξηρᾶς, ὑπὸ τοὺς προμαχῶνας τῆς Βαλλέττας, κατ' εὐθείαν εἰς τὸ ἀγκυροβόλιόν των. Εἰς τὸν μέγαν λιμένα καὶ τοὺς μυχοὺς αὐτοῦ ἔτυχε κατὰ τὸ διάστημα τοῦ τελευταίου πολέμου νὰ συνευρεθῶσι προσωρμισμένα εἰκοσιπέντε πλοῖα τῆς γραμμῆς χωρὶς τινος δυσκολίας, ἐκτὸς τριακοσίων ἢ τετρακοσίων ἐμπορικῶν. Ὁ μόνος ἄνεμος, ὁ παραχρῆν ἐπιφέρων εἰς τὸν λιμένα τοῦτον, εἶναι ὁ βορειοανατολικός, κοινῶς καλούμενος Γρεγάλες.

Ὁ ἐκ δυσμῶν τῆς Βαλλέττας λιμὴν, ὅστις ὀνομάζεται Μαρσαμαουσέττος (λέξις Ἀραβικὴ, σημαίνουσα τόπον σκέπης) ἔχει κατὰ τὴν εἰσόδον αὐτοῦ, ἀπέναντι τοῦ φρουρίου τοῦ Ἀρ. Ἐλριου, μικρὸν μὲν ἰσχυρὸν δὲ φρούριον καλούμενον Τιγγέ. Εἶναι δὲ κυρίως προσδιωρισμένος εἰς τὰ ἐξ Ἀνατολῆς πλοῖα, ἢ τὰ ἐξ ἄλλων ὁπωσδήποτε μεμολυσμένων χωρῶν, καὶ ὀνομάζεται κοινῶς ὁ λιμὴν τῆς καθάρσεως. Ἐνταῦθα ὑπάρχει καὶ τὸ λοιμοκαθατήριον, σειρὰ ἐκτεταμένων οἰκοδομῶν, ἐπὶ τινος νησίου ἐν τῇ κέντρῳ τοῦ λιμένος, μεθ' ὧν ἠνώθησαν ἐσχάτως τὰ εὐρύχωρα δωμάτια τοῦ τετραγώνου φρουρίου τοῦ καλουμένου φρουρίου Μανουήλ, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νησίου. ὅλα ὁμοῦ ἀποτελοῦσι τὸ ἐντελέστερον λοιμοκαθαριστικὸν κατὰστημα τῆς Μεσογείου. Ἐσχάτως κατεσκευάσθη καὶ νέον λοιμοκομεῖον. Ἀπὸ τοῦ λοιμοῦ τῶν 1813-14 δὲν συνέβη κτύπημά τι πανώλους εἰς τὴν νήσον, μολοντί πολλὰ μεμολυσμένα πλοῖα καὶ πληρώματα παρελήφθησαν εἰς τὸ λοιμοκαθατήριον τοῦτο.

Ἐκτὸς τῶν ἤδη ἀναφερθέντων λιμένων ὑπάρχουσι καὶ διάφοροι κόλποι, ὅπου καταφεύγουσι πλοῖα ὑπὸ κακοῦ καιροῦ βιαζόμενα· εἰς τὰς ἀκτὰς τούτων, ὡς καὶ εἰς πᾶν μέρος τοῦ παραλίου, ὅπου δύναται νὰ γένη ἀπόδρασις, ἀνηγέρθησαν μικροὶ πύργοι, ἐπὶ μὲν τῶν προτέρων κυβερνήσεων χρησιμεύοντες ὡς σκοπιοί, ὅθεν ἀνεκαλύπτετο ἡ πλησίαις ἐγὼρῶν, σήμερον δὲ ὠφέλιμοι μόνον εἰς τὸ κυλῦειν τὸ λαθρεμπόριον, καὶ διατρεῖν τοὺς περὶ καθάρσεως νόμους.

Ὅλον τὸ μεσημβρινὸν παράλιον τῆς νήσου εἶναι φῶσι ἀπρόσιτον. Οἱ βράχοι ἀναβαίνουν κατὰ καθεμὴν ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς ὕψος ἑκατοντάδων ποδῶν. Ἡ νήσος κλίνει ἐκ τῆς νοτίου πρὸς τὴν βορείον πλευράν. Τὰ νησία Γαῦλος, Κόμινον, καὶ Φίλφλα, ἀνήκουν

εἰς τὸ σύμπλεγμα τῶν Μελιταίων νήσων. Ἡ Γαῦλος καίται τρία ἡμισυ μίλια πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν ἐκ τῆς Μελίτης. Εἶναι ὡσεὶ δῆς, δέκα μίλια μακρὰ καὶ πέντε ἡμισυ πλατεῖα· δὲν ἔχει κάμιναν πᾶσιν παραθαλάσσιον οὐδὲ λιμένα τινά, καὶ εἶναι μόνον εἰς πλοῖα εὐπρόσιτος. Αἱ ἀκταὶ αὐτῆς εἶναι κάθετοι πανταχόθεν· ποικίλλεται δὲ καὶ μὲ ὀλίγας γεωλοφίας ἐν εἰδει κώνων, ἐξ ὧν μία, οὖσα περὶ τοὺς πεντακοσίους ἐβδομήκοντα πόδας ὕψη, χρησιμεύει ὡς σημεῖον εἰς πλοῖα ἐκ δυσμῶν προσερχόμενα. Μεταξὺ Μελίτης καὶ Γαύλου καίται τὸ μικρὸν ἀκατοίκητον νησίον Κόμινον, εἰς τὸν πορθμὸν μεταξὺ τῶν δύο νήσων, ὅστις ἔχει βάθος ὕδατος ἀρκετὸν διὰ τὰ μεγαλῆτερα πλοῖα. Τὸ νησίον τοῦτο ἔχει δύο μιλίων μῆκος, ἐνὸς δὲ πλάτος. Ἡ Φίλφλα εἶναι βράχος ἀκατοίκητος πρὸς νότον τῆς Μελίτης.

Ἡ Μελίτη καὶ ἡ Γαῦλος ὁμοιάζουν ἐκ τῆς θαλάσσης πεδινὰς χώρας, καὶ μόλις βλέπονται ἐξ ἀποστάσεως 24 μιλίων διὰ τὴν μεγάλην αὐτῶν χαμηλότητα. Οὐσαι δ' ἐξ ὁλοκληροῦ τιτανώδης βράχος, χωρὶς μεγάλα τινὰ δένδρα, καὶ κατὰ μέρος τοῦ ἐνναυτοῦ χωρὶς οἰανδήποτε χλόην, φαίνονται ὡς ξηρὰ καὶ ἀκαρπα νησία.

ΜΕΡΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ.

Εἰς τὸν κυριώτερον λιμένα τῆς Μελίτης εἰσερχόμενός τις, βλέπει ἐνώπιον αὐτοῦ θάλασσαν τὸ ἐκπληκτικώτερον καὶ ὠραιότερον ἀφ' ὅσα δύναται νὰ φαντασθῇ. Τὸν μεγαλοπρεπῆ τοῦτον λιμένα περικυκλοῦσι προμαχῶνες, ἀνωθεν τῶν ὁποίων φαίνονται περικαλλεῖς οἰκοδομαὶ καὶ τὰ κωδωνοστάσια πολυαρίθμων ἐκκλησιῶν, ὅλα πέτρινα, εὐπρεπῆ δὲ καὶ λαμπρά. Ἐξ ἐνὸς μέρους, ἵσταται ἡ πόλις Βαλλέττα ὡς ὑπερήφανον πύργωμα ἀνωθεν τοῦ λιμένος· ἐκ δὲ τοῦ ἄλλου, αἱ τρεῖς πόλεις Βιττοριόσα, Κοσπίκουα, καὶ Σεγγιέα (κοινῶς λεγόμεναι Βόργον, Βοῦρμολα, καὶ Ἰζόλα), αἵτινες πραγματικῶς ἀποτελοῦσι μίαν συνεχῆ πόλιν, καλύπτουσιν τοὺς δύο ὀβελούς τῆς ξηρᾶς, οἵτινες ἔχουν ἀπὸ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ λιμένος ὡς ἀνεωγμένοι δάκτυλοι, σχηματίζοντες τοὺς προεξημένους τρεῖς μυχοὺς. Ἡ Βαλλέττα καὶ αἱ τρεῖς αὗται πόλεις συνιστᾷ τὴν πρωτεύουσάν τῆς Μελίτης· καὶ ἡ μὲν Βαλλέττα εἶναι ἡ ἑδρα τῆς πολιτικῆς κυβερνήσεως, τὸ κυριώτερον κατάλυμα τῶν στρατευμάτων, καὶ ὁ τόπος τῆς τῶν Μελιταίων ἐγγενῶν καὶ τῆς τῶν ἐμπόρων διατριβῆς. Τὰς δὲ ἀπέναντι πόλεις κατοικοῦσιν ὡς ἐπιτοπλεῖστον οἱ ἀπὸ τὸ νεώριον ἐξαρτῶμενοι, οἱ ναυπηγοὶ, καὶ οἱ ἰδιοκτῆται μικρῶν πλοίων, καὶ οἱ μὲ τὰ γειτονικὰ παράλια ἐμπορευόμενοι. Ἡ Βαλλέττα ἔχει πληθυσμὸν 28,000 ψυχῶν, ὁ δὲ τῶν ἀπέναντι τριῶν πόλεων συμποσοῦται εἰς 20,000· οἱ τοὶ ἔχουσιν ἀδιάκοπον συγκατοικίαν διὰ λήμβων, αἵτινες περνῶσι καὶ μεταπερνῶσι τὸν λιμένα,

καὶ αἰξάνουσι τὸ ζωηρὸν αὐτοῦ φαινόμενον. Αἱ τρεῖς πόλεις ἔχουσι τὰ ἰδιά της οχυρώματα ἐκάστη, ἅπαντα συνεχόμενα, καὶ χρησιμεύοντα πρὸς ἀμυναν ἀλλήλων. Τὰ τεῖχη τοῦ Κοττονέρα, ἅτινα περικυλοῦσι τὸ ὅλον ἐκ τοῦ μέρους τῆς ξηρᾶς, ἐγκλείουσι μίαν μεγάλην περὶ ἑξήκοντα ἀνηγέρθησαν δὲ ὑπὸ τοῦ μεγάλου Μαγίστρου Κοττονέρα εἰς προύλαξιν τῶν χωρικῶν ἐν καιρῷ ἐπιδρομῆς· ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἐτελειώθησαν, καὶ δὲν ἔχουσι τὰ συνήθη προπύργια.

Τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Μελίτης χωρίζεται ἀπὸ τὸ δυτικὸν σειρὰ τις λόφων, ἥτις διασταυρῶναι τὴν νήσον πρὸς δυσμὰς τῆς Βαλλέττας, καὶ συγκροτεῖ φυσικὸν ὄχυρμα. Ἐντεῦθεν διαιρεῖται ἡ νήσος εἰς δύο μέρη, ἐξ ὧν τὸ ἀνατολικὸν περιέχει ὅλας τὰς κόμας, εἰκοσιδύο τὸν ἀριθμὸν, καὶ τὴν παλαιὰν πρωτεύουσάν, κοινῶς καλουμένην Ἰζιττὰ Βέκια· αὕτη εἶναι τοποθετημένη ἐπὶ τινος αἵπους κατὰ τὸ ἐνδότερον τῆς νήσου, περὶ τὰ ἐξ μίλια ἀπὸ τῆς Βαλλέττας, καὶ πρὸ τῆς Σεμελιώσεως τῆς πόλεως ταύτης ἦτον ἡ πρωτεύουσα. Διακρίνεται δ' ἐκὼς ἑδρα τῆς ἐπισκοπῆς, καὶ περιέχει τὴν μητροπολίτιδα ἐκκλησίαν, περικαλλὲς νεώτερον οἰκοδόμημα, ἐκτισμένον ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας ἐκκλησίας. Εἶναι δὲ καὶ περιτετελισμένη, ἀλλ' οὐδενὸς λόγου ἀξία ὡς ὄχυρμα. Περιέχει πολλὰς καλὰς καὶ μάλιστα μεγαλοπρεπεῖς οἰκοδομὰς, κατοίκους δὲ ὡς ὀλιγωτάτους, ἐξαιρέσει τῶν εἰς δύο εὐρύχωρα μοναστήρια. Ἐν αὐτῇ εὐρίσκονται καὶ ὑπόγειοι κρύπται, λεητομημέναι εἰς τὸν τιτανώδη βράχον, καὶ μεγάλην ἔκτασιν ἔχουσαι, ἀλλ' ἐν μέρει μόνον ἀνεωγμέναι, διὰ νὰ μὴ χάνωνται οἱ περιέργοι· ἡ ἀρχὴ καὶ ὁ σκοπὸς αὐτῶν ἀγνοοῦνται, φαίνονται δὲ ὡς παμπάλαια. Αἱ εἰς τὰς κόμας ἐκκλησίαι εἶναι εὐρύχωροι καὶ μεγαλοπρεπεῖς· μεμονωμένοι δὲ καὶ καλὴν ἔχουσι θέσιν εἰς τὸ κέντρον τῶν οἰκῶν δεικνύουσι κάλλιστα τὴν ἀρχιτεκτονικὴν των. Ἡ πρὸς τὴν Θρησκείαν κλίσις τῶν Μελιταίων, καὶ ἡ τῶν διατυπώσεων αὐτῆς ἀγάπη των, παρακινῶσιν αὐτοὺς νὰ κάμνωσι μεγάλας θυσίας ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῶν ἐκκλησιῶν, αἵτινες εἶναι πολυτελῶς κεκοσμημέναι. Εἰς πολλὰς μεγαλοπόλεις τῆς Εὐρώπης, καὶ αὐτῆς τῆς Ἰταλίας, δὲν εἶναι λαμπρότεροι αἱ μητροπολίτιδες ἐκκλησίαι παρ' εἰς τινὰς τῶν κωμῶν τούτων, ὅπου παραδόξως ἀντιπαράτιθενται εἰς τὴν πενίαν καὶ ἀπλὴν δεικνύουσι τῶν χωρικῶν.

Εἰς τὴν Μελίτην λείπουσι μὲν ὀλίγελα οἱ ποταμοί, ὑπάρχουσι δὲ ὀλιγωτάται μόνον πηγαί. Τὸ βρόχινον ὕδωρ συνάγεται εἰς δεξαμενάς, αἵτινες ἐπιμελῶς ὀρύσσονται εἰς τὴν πέτραν, καὶ χρίονται μὲ ὀλοφὴν ἐξ ἡφαίστειου γῆς (πορτζελάνης)· εἰς συνήθειαι καιροὺς αἱ εἰς τὰ χωρία δεξαμεναὶ ἀρκοῦσι διὰ τὰ τῆς γεωργίας. Οἱ κάτοικοι τῆς Βαλλέττας καὶ τὰ πληρώματα τῶν πλοίων προμηθεύονται τὸ ὕδωρ διὰ τινος ὑδραγωγείου, τὸ ὁποῖον μεταφέρει αὐτὸ ἐκ πηγῶν εὐρισκομένων εἰς τὸ νότιον μέρος τῆς νήσου. Εἰς καιροὺς δὲ ὡς μεγάλης ἀναμβρίας τὸ ὕδωρ ἐκλείπει. Τὸ μεγαλοπρεπὲς τοῦτο ἔργον τοῦ

μεγάλου Μαγίστρου Οὐγγνακούρτ ἐκτίσθη τὸ 1616· εἶναι δὲ ὀκτὼ ἡμισυ μίλια μακρὸν, εἰς τινὰ μέρη ἐπεστηρικμένον εἰς καμάρας, καὶ εἰς ἄλλα διαβαίνον ὑπὸ τὴν γῆν.

Ἡ Γαῦλος περιέχει ἐξ κόμας· εἰς δὲ τὸ κέντρον αὐτῆς ἐπὶ τινος ὕψους, περὶ τὰ τέσσαρα μίλια ἐκ τοῦ κυριώτερου τόπου τῆς ἀποβάσεως, ὑπάρχει παμπάλαιον φρούριον, ἐξ ἐρείπων ἤδη συνιστάμενον. Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ἦσαν ἡναγασμένοι, ἐπὶ τῶν Ἰπποτῶν, πρὸ τῆς κατασκευῆς πύργων ἐπὶ τῆς παραλίας, νὰ καταφεύγῃσι πᾶσαν νύκτα ἐντὸς τῆς περιοχῆς αὐτοῦ, ὥστε νὰ προφυλάσσονται ἀπὸ τοὺς πειρατὰς τῆς Βαρβαρίας. Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ φρουρίου τούτου εὐρίσκονται πολυάνθρωπός τις κόμη, ὀνομαζομένη Παρβάτον. Ἡ Γαῦλος εἶναι γονιμώτερα τῆς Μελίτης. Ἡ ἐπιφάνεια τῆς εἶναι μάλλον πεποιτημένη, καὶ οἱ κηποί τῆς εὐφορώτεροι· παράγει πολλὰς ὀπώρας καὶ λάχανα, καὶ νωπὸν τυρίον, κατασκευαζόμενον ἀπὸ τὸ γάλα τῶν αἰγῶν, στέλλεται κατ' ἡμέραν εἰς τὴν Μελίτην. Ἡ Γαῦλος περιέχει ἀξιολογὸν τι ἐρείπιον, καλούμενον ὁ Πύργος τοῦ Γίγαντος, καθ' ὅσον ἐκτισμένον ἀπὸ εὐμεγέθεις πέτρας, χωρὶς τινος κολλητικῆς μίγματος. Ὑποφαίνονται μὲν ἔγνη ἀξιοπεριέργου τινος περιφράγματος καὶ γειτονευόντων δωματίων, ἀλλὰ δὲν ἀνεκαλύφθη οὐδ' εἰς ποῖαν τάξιν ἀρχιτεκτονικῆς, οὐδ' εἰς ποῖαν ἐπαχὴν χρόνον ἀνήκουσι τὰ λείψανα ταῦτα, ἐκτὸς ὅτι εἶναι Κυκλώπεια, καὶ βεβαίως παμπάλαια.

ΓΕΩΡΓΙΚΗ.

Ἡ ἐπιφάνεια τῆς Μελίτης καὶ τῆς Γαύλου λογαριάζεται ὡς 114 τετραγωνικῶν μιλίων, ἐξ ὧν περὶ τὰ δύο τρίτα καλλιεργοῦνται, τὸ δ' ὑπόλοιπον τρίτον εἶναι ἀκαρπὸς βράχος. Μ' ἔλα ὅσα ἐρρέθησαν περὶ τῆς φαινομένης ἀκαρπίας τοῦ νησίου, ὁ τόπος οὗτος, ὁ φύσει τρόπον τινὰ καταδικασμένος εἰς ἀγονίαν, κατέστη γονιμώτατος. Τὸ κοινῶς ὑποτιθέμενον, ὅτι τὸ χῶμα τῆς Μελίτης μετεφέρθη ἐκ τῆς Σικελίας, εἶναι χυδαῖκὴ πλάνη. Πολὺ καλὸν ἐπιτόπιον χῶμα εὐρίσκεται εἰς τὰς κοιλάδας, τὸ ὁποῖον μετετράπη εἰς καρποφόρους ἀγρούς· ἀλλὰ μέγα μέρος τῆς γῆς ἐφέρθη εἰς τὴν παρούσαν αὐτοῦ καλλιεργημένην κατάστασιν διὰ τῆς φιλοπονίας τῶν ἐγγχωρίων, οἵτινες μὲ πολὺν κόπον καὶ δαπάνην ἀποκόπτουσι τὴν σκληρὰν ἐπιφάνειαν τοῦ βράχου, καὶ πολλάκις εὐρίσκουσι ποσότητα χῶματος κειμένην ἀδρανῆ εἰς τὰς σχισμὰς καὶ τὰ ὑποκάτω διαστήματα. Τὸ χῶμα τοῦτο συνάγεται μετ' ἐπιμελείας, καὶ στρώνεται, μόλις δεκαοκτὼ δακτύλους βαθύ, ἐπὶ συντετριμμένων πετρῶν· τοιαύτη δὲ εἶναι ἡ βοηθητικὴ φύσις τοῦ κλίματος, καὶ ἡ παρώδης ποιότης καὶ αὐτῶν τῶν βράχων, οἵτινες διατηροῦσι μέγαν βαθμὸν ἱκμάδος, ὥστε ὁ γεωργός, ὁ ἀλύπητος κοπρίζων, καρπολογεῖ δις τοῦ ἐνιαυτοῦ, χωρὶς ποτὲ νὰ ἦναι ὑπόχρεως ν' ἀφίην χέρσον τὴν γῆν του. Τὰ προϊόντα τῆς Μελίτης εἶναι βαμβάκιον, σίτος, κριθή, ὁπρῖμα, γαῖμηλα,

σόδα, κίμινον, καὶ ὀσφρυχίς (sulla). Τὸ ἔσχατον τοῦτο φυτὸν ἀναβαίνει εἰς ὕψος τεσσάρων ἢ πέντε ποδῶν, καὶ λήγει εἰς μέγα βυσσινόχρουν ἄνθος· εἶναι δὲ θρεπτικώτατον εἰς τὰ ζῶα. Τὰ γεννήματα τῆς Μελίτης ἐξαρκοῦσι πρὸς ζωοτροφίαν τῶν κατοίκων μόνον διὰ τέσσαρας περίπου μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ. Αἱ δὲ πῶραι

εἶναι γενικῶς καλαὶ καὶ πολυποικίλαι, τὰ δὲ λαχανικὰ ἐξαίρετα. Τὸ πορτογάλλιον τῆς Μελίτης εἶναι ἀνώτερον ὅλων τῶν ἄλλων, καὶ τὰ πιπόνια, σῦκα, καὶ σταφύλια εἶναι καλὰ· οἶνος δὲν γίνεται· κερταταὶ ὑπάρχουσι πάμπολλαι, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ἀφθονίᾳ.

*Ἔπεται ἡ συνέχεια.

ΠΙΘΗΣ ΒΡΑΔΥΠΟΡΟΣ.

ἘΝ ὅπῳ τὰ μάλλον ἀξιοπεριέργα ζῶα τῆς τάξεως τῶν τετραχειρῶν εἶναι ὁ Πίθηξ Βραδυπόρος. Οἱ πίθηκες ἐν γένει, οὔτινες συχροτοῦσι τὸ κυριώτερον παράδειγμα τῶν τετραχειρῶν, ζῶσιν ἐπὶ τῶν δένδρων, μεγάλῃν ἔχοντες ζωηρότητα καὶ ταχυκινήσιαν, πηδῶντες ἀπὸ κλάδου εἰς κλάδον μὲ ἀκατανόητον ἐπιτηδεύματα καὶ ἰσχύιν. Μόλις βλέπονται καὶ γίνονται ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς. Ὅλον τὸ ἀνάπαλιν ἀληθεύει περὶ τοῦ Βραδυπόρου, διότι, κατὰ τὴν ἰπωνυμίαν, αἱ κινήσεις αὐτοῦ εἶναι βραδείαι, καὶ εἰς τὸ ἄκρον ἀδρανεῖς. Ὁ πίθηξ βραδυπόρος εἶναι μικρὸν ζῶον, ἔχων τὸ ἥμισυ μέγεθος τῆς γαλῆς (γάτας), δεκαπτασμένους δὲ μὲ λεπτοτάτην καὶ πυκνὴν διφθέραν (γοῦναν) ἐρυθροφαίου χρώματος· μέλαν σημεῖν περικυκλῶναι τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ἐκτείνεται κατὰ τὸν νῶτον, λευκὴ δὲ γραμμὴ διαπύρξ τὸ μέτωπον. Κατοικεῖ τὰ δάση τῆς Ταπροβάνης, Ιαίας, Ἰνδοστάν, κλπ., ὅπου κοιμᾶται μεταξὺ τῶν βαλυσκίων κλάδων κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας, ἐγείρεται δὲ προσεγγίζουσης τῆς σκοτίας, καὶ ἀρχίζει νὰ οὐδεύῃ, ὡς νυκτερινὸν φάντασμα, εἰς ζήτησιν τροφῆς, ἥτις συνίσταται ἀπὸ μεγάλα ἔντομα, μικρὰ πτηνὰ, καὶ ὀπάρας. Ὡς ὅλον τῶν νυκτινόμων ζῶων, οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἶναι μεγάλοι καὶ πλήρεις, καὶ διὰ τὸν πλατυσμόν τῆς κόρης κατὰ τὸ διάστημα τοῦ λυκαυγῆος λάμπουσι μὲ ἰδιαιτέραν πινὰ στιλπνότητα. Κάνεν ζωῆφιον, κάνεν πτηνόν, δὲν ὑπερφεύγει τῆς ἐξερευνήσεως τῶν διαπεραστικῶν βλεμμα-

των του. Βραδέως καὶ ἀνεπαισθήτως, καθὼς ὁδεύει ὁ ὀρδακτής ἐπὶ τῆς πλακῆς τοῦ ὠρολογίου, προβαίνει ὁ Βραδυπόρος κατὰ τῆς λείας αὐτοῦ· καὶ μὲ ὄχι ὀλιγωτέραν βεβαιότητα ἐπιτυγχάνει τοῦ σκοποῦμένου. Ὅτι, ἀλλὰ ζῶα κατοικοῦσι διὰ τῆς ταχυκινήσεως, πράττει τοῦτο διὰ τῆς ἐναντίας μεθόδου. Οὐδ' ἀπότομῃν τι κίνημα, οὐδὲ ταχὺ βᾶδισμα, προφοβίζει· ὁρῶντες πλησιάζοντες ἐχθροῦ δὲν ἐγείρει τὸ κοιμώμενον πτηνόν ἀπὸ τὴν κοιτάστραν του· τὸ θῦμα συλλαμβάνεται πρὶν ὑποπτεῖσθαι τὸν κίνδυνον.

Ἐν αἰγμαλωσίᾳ ὁ Βραδυπόρος εἶναι δειλὸς καὶ πρῶτος· ἡ συνηθετέρα θέσις αὐτοῦ ἐνθ' κοιμᾶται κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας εἶναι νὰ κρέμαται ἐξηρημασμένος ἀπὸ τῶν χειρῶν, τὴν κεφαλὴν ἔχων ἐπὶ τοῦ στήθους, καὶ τὸ σῶμα συνηγμένον. Ἐξυπνὸν τὸ ἑσπέρας, φροντίζει πρῶτον νὰ καθαρίσῃ τὴν διφθέραν του, γλείφων αὐτὴν ὡς ὁ αἰλουρος. Ἡ διφθέρα του τῶντον, περὶ ἧς εἶπομεν ὅτι εἶναι λεπτοτάτη, χρησιμεύει ἀναμφιβόλως διὰ νὰ σκεπάσῃ τὸ ζῶον ἀπὸ τὸ ψύχος, εἰς ὃ διὰ τὴν βραδυκινήσιαν κατανατᾷ πολὺ εὐαίσθητον. Εἰς τὴν βορειοτέραν Εὐρώπην, ὅπου μετεφέρθη ἐκ τοῦ τόπου τῆς γενέσεώς του, ἐφάνη πάσῃ ἀπὸ τὴν ἐλάττωσιν τῆς θερμοκρασίας, καὶ δὲν ἴσχυσε ν' ἀνθέξῃ πολὺν χρόνον. Εἶναι δὲ πολὺ ὀξύκοον· ἔχει στρογγύλην καὶ πλατείαν κεφαλὴν, μὲ βραχὺ ὀξύ ῥύγχος, καὶ ὠτα πλατέα μὲν, ἀλλὰ κακρυμμένα ἐν τῇ διφθέρᾳ του. Τὰ ὀπίσθια μέλη εἶναι μεγαλύτερα τῶν ἐμπροσθίων· ἡ δὲ οὐρὰ λείπει.

ΤΑ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΛΑΙΕΙΑΝ ΤΗΣ ΦΑΛΑΙΝΗΣ.

ἈΣ υποθέσῃ ὁ ἀναγνώστης, ὅτι στέκει ἐπὶ τοῦ καταστρώματος πλοίου τινὸς ἀπὸ τὰ τὴν φάλαιναν ἀλίσσοντα, κατὰ τὸν Βόρειον Εἰρηνικὸν Ὠκεανόν· ἴσως τέρπεται μὲ τὴν μνήμην τῶν παρεληλυθόντων· ἡ γὰρ ἡρέμα καὶ μεγαλοπρεπῶς διασπρίζει τὴν λείαν ἐπιφάνειαν τοῦ Ὠκεανοῦ· τὰ πάντα διαφυλάττουσι σοβαρὰν τινα ἡσυχίαν, καὶ ὁ ἥλιος βλέπει ἐπὶ τοῦ ἀχανοῦς πελάγους τὰς φλογεράς καὶ θαμβωτικὰς ἀκτίνας του· αἶφνης λυεῖ τὴν μονότονον σιωπὴν ζωηρὰ τις φωνὴ ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ ἰστίου, « Ἰδοὺ, ἰχθύς ἀναφυσᾷ! » Ὁ πλοίαρχος πηδᾷ ἐν ἀκαρεῖ εἰς τὸ κατάστρωμα, καὶ ἐρωτᾷ, « Ποῦ; » Ἀλλ' ἴσως τὴν ἐπομένην στιγμήν πᾶς ἕνας καὶ ἀπὸ τὰ ἰστία καὶ ἀπὸ τὸ κατάστρωμα βλέπει εὐμεγέθη φάλαιναν, ὡς δύο στάδια ἐκ τοῦ πλοίου, ἥδη ἀναβᾶσαν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης διὰ νὰ ἀναπνεύσῃ· ὁ μέγας ὕψος τῆς προέχει τρεῖς πόδας, καὶ τὸ ὕδωρ ἀναφυσᾷται ὀρμητικῶς ἐκ τοῦ ἐμπροσθίου μέρους τῆς τερατώδους κεφαλῆς τῆς, συνωδευμένον μὲ τὴν κραυγὴν ἐκείνου τῶν ἐπὶ τοῦ πλοίου, οἵτινες μὲ καρδίαν καὶ μὲ ψυχὴν συνάδουσι, « Πάλιν, πάλιν! » Ἀλλ' ὀλίγα μόνον δευτέρα παρέρχονται εἰς τὴν θεωρίαν· ὀρμίσουσιν εἰς τὰ ἀκάτια, παρευθὺς καταβιβαζόμενα πρὸς ὑποδοχὴν αὐτῶν—καὶ εἰς δύο λεπτά μετὰ τὴν πρώτην παρατήρησιν τῆς φαλαίνης, τρία ἢ τέσσαρα ἀκάτια εἶναι εἰς τὴν θάλασσαν, κωπηλατούμενα ὅσον τάχιστα πρὸς τὸν ἰχθύν, τοῦ ἀρχηγοῦ ἄδοντος τὸ σύνθηρος ἄσμα τῶν ἀλίων τῆς φαλαίνης

Ἄγωμεν, παιδες, ἄγωμεν, παιδες!

Ἀλλ' ἐνῷ προβαίνουν ὀρμητικῶς, ἡ φάλαινά ἀναπνέει· ἴσως ἔχουν ἐτι ἀρκετὸν διάστημα νὰ κωπηλατήσωσι, πρὶν φθάσωσιν ἐντὸς βολῆς τοῦ καμακίου. Τὰ ἀναφυσήματά τῆς ἐγγίζουσιν εἰς τὸ τέλος· ἥδη μέλλει νὰ καταβῇ, ἡ ἀκούει τὰ ἀκάτια πλησιάζοντα. Οἱ ἐπὶ τοῦ πλοίου ἀφελέντες, οἵτινες ἀνρσύχως στρέφουσι τὰ βλέμματα ἀπὸ τὴν φάλαιναν εἰς τὰ βαθμῶδον προσεγγίζοντα ἀκάτια, ἐκφωνοῦσιν, « Ἰδοὺ, καταβαίνει! » Μ' ὅλον τοῦτο, ἀναφυσᾷ πάλιν, καίτοι βραδέως· τὸ ὕδωρ φαίνεται πάλιν τεταραγμένον περὶ αὐτῆς· οἱ ἐκ τοῦ πλοίου θεωροῦν ὅτι βλέπουν αὐτὴν ἀληθῶς ἐτοιμαζομένην νὰ καταβῇ, καὶ ἐκφωνοῦσιν, « Ἐχάθη! » Ἀλλὰ τὰ ἀκάτια προσθάνουσι· τὸ προπορευόμενον ἥδη μέλλει νὰ προσβάλῃ· « Ἐπάνω τὰ κωπία σας! » φωνάζει ὁ πηδαλιούχος, καὶ πάραυτα τινάσσονται εἰς τὸν ἀέρα· ὁ στίλβων κάμαξ βλέπεται ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ καμακευτοῦ· ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ ἀκοντίζεται μὲ δύναμιν καὶ εὐστολίαν, καὶ χώνεται βαθέως εἰς τὴν πλευράν τοῦ παμμεγέθους ζώου. Εὐφρόσυνος ἀλαλαγμὸς ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἀκάτι-
ς. 8*

τίοις καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ πλοίου ἀντηγεῖ ταῦτοχρόνως· ἡ θάλασσα, ἡ πρὸ μιᾶς στιγμῆς ἀκύμαντος, ἀφρίζει νῦν θερμομένη ὑπὸ τοῦ πληγωθέντος ἰχθύος, ὅστις μὲ τὴν παμμεγέθη οὐρὰν κτυπᾷ κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν ἐπὶ τῶν ἰχθύων του. Ἀνυψώνει τὴν κεφαλὴν εἰς τὸν ἀέρα· τὸ γιγαντιαῖον σῶμά του συσπάρσεται ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν. Τὸ περίξ ὕδωρ δὲν εἶναι εἰμὴ ἀφρός· μέρος αὐτοῦ ἀναπηδᾷ εἰς μέγα ὕψος—τὸ ἥχημα τῶν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης ἐκ τῆς οὐρᾶς κτύπων ἀκούεται μιλία μακρὰν!

Αἶφνης ἡ φάλαινά γίνεται ἄφαντος· καταβαίνει εἰς τὰ βάθη τοῦ Ὠκεανοῦ, τὸν κάμακα φέρουσα ἐμπηγημένον εἰς τὴν πλευράν τῆς, καὶ μὲ ἀπερίγραπτον ταχύτητα τὸ σχοινίον ἐκ τοῦ ἀκατίου ἔλκουσα· τὸ σχοινίον ἥδη καπνίζει, πυρῶναι καὶ ἀνάπτει ἐκ τῆς θερμότητος τῆς ἀπὸ τὴν τριβὴν παραγομένης· ὁ ἀρχηγός, ψυχρὸς καὶ ἀτάραχος, ἐπιφέρει ὕδωρ εἰς αὐτό. Ἀλλὰ κωπὶον ἀνυψοῦται τώρα εἰς τὸ ἀκάτιον· δηλοῖ ὅτι τὸ σχοινίον πλησιάζει πρὸς τὸ τέλος αὐτοῦ· 200 ὀργυιαὶ ἥδη ἐξηγνέθησαν· προστρέχει ἄλλο ἀκάτιον, καὶ συνδέει τὸ ἰδίον τοῦ σχοινίου μὲ τὸ κινδυνεύον ν' ἀπολεσθῇ. Ἀλλ' ἐτι τὸ τέρας καταβαίνει· ζητεῖ ν' ἀπαλλαγῇ τῶν ἰχθύων του καταδυόμενον εἰς τὰ σκοτεινὰ καὶ ἄγνωστα βάθη τοῦ ἀχανοῦς Ὠκεανοῦ. Καὶ ἄλλο σχοινίον προσδένεται· τρία σχεδὸν ἐξηγνέθησαν· κατέβη εἰς βάθος 600 ὀργυίων· « Ἐτοιμασθήτε νὰ προσδέσετε! » ἐκφωνεῖ ὁ ἀρχηγός τοῦ τετάρτου ἀκατίου, (διότι ἐνίστε, καίτοι σπανίως, ὁ ἰχθύς οὐρεῖ μὲ ἑαυτοῦ τὰ σχοινία καὶ τῶν τεσσάρων ἀκατίων, 800 ὀργυίας·) ἀλλὰ δὲν χρειάζεται, ἀναβαίνει. Τὸ σχοινίον συμμαζεύεται εἰς τὸ ἀκάτιον, καὶ περιτυλίσσεται εἰς τὸν τόπον του. Ἡ φάλαινά βλέπεται νῦν πλησιάζουσα εἰς τὴν ἐπιφάνειαν· ἀναγγέλλει δὲ τοῦτο καὶ ὁ προηγούμενος βορβορυγμὸς καὶ παφλασμός τοῦ ὕδατος· ἡ ρὶν αὐτῆς ἐξέρχεται τῆς θαλάσσης· τὸ ὕδωρ αἶφνης καὶ ὀρμητικῶς ἀναφυσᾷ εἰς μέγα ὕψος. Τὸ ἀκάτιον, ἐξ οὗ ἐρρίφθη ὁ πρῶτος κάμαξ, σύρεται ἐλαφρῶς πρὸς τὸ τρέμον κήτος, καὶ πάραυτα ἐμπήγει ὁ ἀρχηγὸς τὴν μακρὰν λόγχην του εἰς τὰ ζωτικά τοῦ λευιάθου, ἐνῷ, κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμήν, ἐξ ἄλλου ἀκατίου χώνεται δεύτερος κάμαξ εἰς τὴν ἀπέναντι πλευράν του· μετὰ δὲ ταῦτα, ἀπομακρύνονται τὰ ἀκάτια μὲ ταχύτητα ἐκ τοῦ κινδύνου.

Μανιώδης ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν, τὴν ἐκ τῶν νέων τούτων τραυμάτων, περιστρέφεται καὶ περικυλλεται, τυλίσσουσα περὶ ἑαυτῆς μέγιστον σχοινίου μῆκος· ἀνυψώνει τὴν τερατώδη κεφαλὴν, καὶ μὲ τὰς ἀνεωγμένους σιαγόνας τῆς συλλαμβάνει πᾶν τὸ προστυγχάνον· ὀρμῇ μὲ τὴν κεφαλὴν ἐκνέτιον τῶν ἀκατίων, ἅτινα ὠθοῦνται βίαια, καὶ ποτε θραύονται ἐξ ὀλοκλήρου.

Και δευτέρα λόγχη χώνεται εις τὸ σῶμα τοῦ δυστήνου ζώου· τότε ἡ ἀλγυθὴν αὐτοῦ φαίνεται ἀνυπόφορος· εἰς τὴν ἀκμήν τῆς ἀγωνίας πηδᾷ παντάπασιν ἔξω τοῦ φυσικοῦ στοιχείου του· τὰ ἀκάτια ἐλκονται σφοδρῶς, καὶ τοῦ μὲν σπᾶ τὸ σχοινίον, τὸ δὲ ἀνατρέπεται, καὶ οἱ ναῦται κολυμβῶσι πρὸς τὸ σωθῆναι. Ἡ φάλαινα εἶναι τώρα ἐλευθέρα! Φεύγει κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν μὲ θαυμαστὴν ταχύτητα, ὑπὲρ τοῦ ὕδατος ἔχουσα τὴν κεφαλὴν· ἀλλὰ τὰ δύο ἀκάτια, τὰ εἰσέτι μὴ καμικεύσαντα, ἀσκοπίστα ὄντα καὶ ἐλεύθερα, ζωηρῶς οὖν καταδιώκουσιν· ἡ φάλαινα ἀπαυδᾷ, ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ ἀφθόνως ρέοντος ἀπὸ τῆς βαθείας καὶ κινδυνώδους πληγῆς τῆς· καὶ αἱ διακόσιαι ὀργυαὶ σχοινίου, αἱ ἀνέχουσιν εἰς τὸ ἀνατραπὲν ἀκάτιον, τὸ ὁποῖον σύρει ἐξοπλίσω τῆς διὰ μέσου τοῦ ὕδατος, κωλύουσι τὴν πρόδόν τῆς· οἱ διώκται πάλιν τὴν προφθάνουσι, καὶ ἄλλος κάμαξ ἀκοντίζεται καὶ χώνεται βαθείως εἰς τὴν σάρκα τῆς. Οἱ ναῦται τοῦ ἀνατραπέντος ἀκατίου ἤδη ἀνορθοῦσιν αὐτὸ χωρὶς βοήθειαν παρὰ τῶν ἄλλων, ἀπλῶς εἰς τὴν μίαν πλευρὰν του προσαρτηθέντες· εἰς δὲ εἰσέρχεται, καὶ ταχέως ἀφαιρεῖ τὸ ὕδωρ μὲ τὸν πῖλον του, ὥστε τὸ ἀκάτιον αὐτῶν ἀπαλλάσσεται, καὶ μετ' ὀλίγον πάλιν βλέπεται καταδιώκον.

Ἡ θανατηφόρος λόγχη ἐμπήγεται τελευταῖον— τὸ αἷμα ἐξορμᾷ ἀπὸ τὸν μυκτῆρα τοῦ δυστυχικοῦ ζώου ἀπθονον καὶ μέλαν, κηλιδόνον τὰ καθαρά γαλανὰ ὕδατα τοῦ ὠκεανοῦ εἰς ἀρκετὴν ἀπόστασιν ἐκ τοῦ

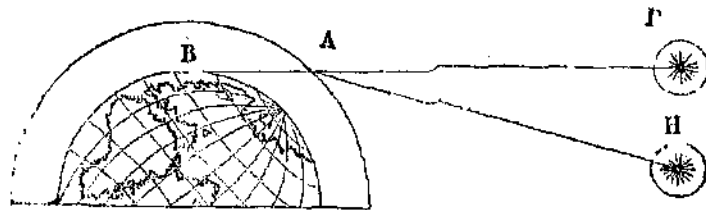
τόπου τῆς μάχης. Συχνάκις δὲ ῥίπτεται καὶ ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς ἀκατίοις ἀνθρώπων, οἵτινες σεμνύνονται εἰς τὴν ἐπίδειξιν αὐτοῦ.

Τὸ παμμέγεθες ζῶον ἴσως καὶ πάλιν προσπαθήσῃ νὰ καταβῇ διὰ νὰ φύγῃ ἀπὸ τοὺς ἀδυσππῆτους ἐχθρούς του· ἀλλ' εἶναι πλέον ἀνίσχυρον· εὐθὺς σχεδὸν ἀνυψοῦται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ προχωρεῖ βραδέως, ἕως οὗ ἡ ὁδὸν τοῦ θανάτου κυριεύσῃ αὐτὸ, καθ' ἣν περίστασιν λαμβάνει ὄψιν εἰς τὸ ἄκρον φοβεράν.

Πάσχιον ἀπὸ πνιγμὸν, ἢ ἀπὸ ἐμφραξίν ἄλλου τινὸς ἀναγκαῖον ὄργανον, προσπαθεῖ πάσαις δυνάμεσι ν' ἀπαλλαχθῇ· οἱ σπασμοὶ αὐτοῦ ἐπιφέρουσιν ἐκατὸν παντοίας διαστροφὰς τῆς πλέον βίαιας φύσεως· ἡ θάλασσα ἀφρίζει, καὶ τὰ ἀκάτια ἐνλίπε καταθραύονται, καὶ τὸ πλήρωμά των μετ' αὐτῶν.

Ἀλλ' ἀφοῦ παρέλθῃ ἡ βίαιος αὕτη ἐνέργεια, προβαίνει ταχέως τὸ νῦν ἀναλίσθητον ζῶον, τομὴν κύκλου διαγράφον. Τοῦτο εἶναι τὸ ἔσχατον κίνημα, προσηγούμενον ἀμέσως τῆς διαλύσεως, ἥτις αἰφνιδίως ἀκολουθεῖ. Τὸ γιγαντιαῖον ζῶον πλαγιάζει ἐπὶ τῆς πλευρᾶς του, καὶ πλέει ἄψυχος ὄγκος εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ κρυσταλλώδους ὠκεανοῦ, θῦμα τῆς τυραννίας καὶ περιφιλαντίας, ὡς καὶ θαυμαστὴ ἀπόδειξις τῶν μεγάλων δυνάμεων τοῦ νοδὸς τοῦ ἀνθρώπου.

Ἰδε καὶ Ἀποθ. Τόμ. Α'. Σελ. 42, καὶ Τόμ. Δ'. Σελ. 101, ὅπου καὶ εἰκονογραφαί.

ΤΟ ΛΥΚΑΥΓΕΣ.

Τὸ φῶς φθάνει πρὸς ἡμᾶς τὴν πρῶταν ἐν μέρει καὶ ἀμυδρῶς, πρὶν ἀκόμη γένῃ ὁρατὸς ὁ ἥλιος, καὶ διαμένει μεθ' ἡμῶν τὸ ἑσπέρας ἀφοῦ αὐτὸς ἀναχωρήσῃ. Καλεῖται δὲ τοῦτο λυκαυγὲς, λυκόφως, ἢ ἀμφιλύκη. Ἀπαντες γνωρίζουν αὐτό· πᾶμπόλλοι ἔλαβον ἐξ αὐτοῦ ἡδονὴν καὶ ὠφέλειαν, καὶ τινες δύνανται νὰ ἐξηγήσωσι τίνι τρόπῳ παράγεται. Οἱ πλείστοι ὅμως πιθανόν ὅτι ἀγνοοῦσι τὸ αἷτιον τοῦ φαινομένου, καὶ εἰς αὐτοὺς παρουσιάζομεν τὴν ἐπομένην ἐξήγησιν.

Αἱ ἀκτίνες τοῦ φωτὸς διὰ τοῦ αὐτοῦ μὲν σώματος διερχόμεναι προβαίνουν κατ' εὐθείας γραμμὰς. Ἀλλ' ὅπότεν ἀκτὶς μεταβῇ πλαγίως ἐξ ἀραιότερου εἰς πυκνότερον σῶμα, ἢ ἐκ πυκνότερου εἰς ἀραιότε-

ρον, θάτται ἥτοι λυγίζεται ἢ ἐκτοπίζεται ἀπὸ τὴν εὐθύγραμμον διεύθυνσίν τῆς· ἀπαράλλακτα καὶ ὡς μία βέλος, εἰς καθαρὸν ὕδωρ ἐν μέρει οὔσα, φαίνεται λυγισμένη κατὰ τὸ σημεῖον ὅπου ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ὕδατος ἐγγίζει αὐτήν. Ἐὰν ἀκτὶς φωτὸς, προβαίνουσα ἐκ τοῦ ἡλίου ἐν τῷ H, κτυπήσῃ τὴν ἀτμοσφαῖραν εἰς τὸ A, θέλει θλασθῇ ἢ λυγισθῇ κατὰ τὴν διεύθυνσιν A. B., ὥστε ὁ ἥλιος, καίτοι ὢν ἀκόμη ὑπὸ τὸν ὀρίζοντα, θέλει φανῇ εἰς τὴν διεύθυνσιν Γ. B., καὶ οὕτω θέλει εἶσθαι ὁρατὸς εἰς ἡμᾶς ὡραν τινὰ πρὶν ἀληθῶς ἀνατεῖλῃ. Ἐὰν δὲ ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ ἥλιος εἶναι χαμηλότερον τοῦ σημείου H, αἱ ἀκτίνες του εἰς τοιαύτην περίπτωσιν θλώμε-

ναι δὲν ἐγγίξουσιν τὴν γῆν, καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ ἥλιος δὲν γίνεταί ὁρατὸς εἰς ἡμᾶς· ἀλλὰ τινες τῶν ἀκτίνων, πίπτουσαι εἰς τὰ ἀνώτερα μέρη τῆς ἀτμοσφαῖρας, ἀντανάλλονται, ὡς καὶ ὀλῶνται, ὑπὸ τῶν ἀτμῶν καὶ τῶν μορίων τοῦ ἀέρος· καὶ οὕτω διακομιζόμεναι ὀλιγαριθμότεραι καὶ ἀσθενέστεραι εἰς τὴν γῆν, κλίνουσιν τὴν ἀμυδρὰν ἐκείνην λάμψιν, ἥτις ὀνομάσθῃ λυκαυγὲς. Εἶναι δὲ καὶ ἡ διάταξις αὕτη δείγμα τῆς ἀγαθότητος τοῦ Δημιουργοῦ· διότι τὰ ὄργανα τῆς ὁράσεως εἶναι τόσον λεπτά, ὥστε, ἂν ἡ μετὰβασίς ἐκ τοῦ σκότους εἰς τὸ φῶς δὲν ἐγένετο βαθμυδὸν, ὡς τώρα, ἀλλ' αἰφνιδίως καὶ διαμυδρῶς, βεβαίως ἤθελον βλάπτεσθαι. Ἐπομένως γίνεταί βαθυμυδὸν καὶ ἡ τῆς νυκτὸς πλησίασις· ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ ἡλίου συνοδεύεται μὲ περιστάσεις ὁμοίας ἐκείνων, αἵτινες συνοδεύουσι τὴν ἀνατολὴν του, καὶ τοιαυτοτρόπως δὲν ἀποστεροῦμεθα αἴφνης τοῦ φωτὸς, τὸ ὁποῖον τοσαύτας ὥρας ἀπληρούμεν, ἀλλὰ προετοιμαζόμεθα εἰς τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ δοκιμάζωμεν ἐκ τῆς μεταβολῆς ὅσον εἶναι δυνατόν ὀλιγωτέραν ἐνόχλησιν.

Ἡ διάρκεια τοῦ λυκαυγυὸς δὲν εἶναι πάντοτε ἡ αὕτη, ἀλλὰ διαφέρει κατὰ τὴν διάφορον πυκνότητά τῆς ἀτμοσφαῖρας, τὴν ὑγρασίαν αὐτῆς, καὶ ἄλλας αἰτίας. Ἐν γένει ὅμως, κατὰ μέσον ὅρον, τὸ πρῶτον λυκαυγὲς ἀρχίζει ἔταν ὁ ἥλιος ἦναι 18 μοίρας κάτω τοῦ ὀρίζοντος. Τὸ δ' ἐσπερινὸν λυκαυγὲς, ἰδιαιτέρως καλούμενον ὑπὸ τινων δεῖλῃ, εἶναι ὁπωσοῦν μακρότερον τοῦ πρωϊνοῦ. Διαφέρει δὲ καὶ κατὰ διαφόρους καιροὺς καὶ τόπους.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΑΡΟΛΟΣ Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ, ΚΑΙ Ο ΓΥΑΙΕΛΜΟΣ ΠΕΝ.

ΜΕΛΛΩΝ ὁ Γυλιέλμος Πέν ν' ἀποπλεύσῃ ἐξ Ἀγγλίας εἰς Πενσυλβανίαν, ὑπῆγε ν' ἀποχαιρετήσῃ τὸν βασιλέα Κάρολον τὸν Δεύτερον, καὶ ἔκαμε μετ' αὐτοῦ τὴν ἐπομένην συνδιάλεξιν—

«Καλὲ μου φίλε Γυλιέλμε, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, σ' ἐπώλησα μίαν ἐξαιρετικὴν ἐπαρχίαν εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν· ἀλλὰ, μ' ὅλον τοῦτο, δὲν στοχάζομαι ὅτι σκοπεῖς νὰ ὑπάγῃς ἐκεῖ σὺ ὁ ἴδιος.»

«Μάλιστα καὶ σκοπεῖω, ἀπεκρίθη ὁ Γυλιέλμος· καὶ ἔλθον ἐξεπίτηδες νὰ σὲ ἀποχαιρετήσω.»

«Τί! δὲν φοβεῖσαι τοὺς ἀγρίους τῆς Ἀμερικῆς! πῶς δύνασαι νὰ ἐξασφαλισθῇς; τὸ κατ' ἐμὲ πολὺ φοβοῦμαι ὅτι, μετ' ὀλίγον ἀφοῦ πατήσῃς τὰ χιόματά των, θέλουν σ' ἐψήφισαι ζωντανόν.»

«Μὴ φοβοῦ· εἰμαι ἄριστα ἐξασφαλισμένος.»

«Ἀμφιβάλλω περὶ τούτου, φίλε Γυλιέλμε· ἡ μόνη ἀσφάλεια, κατὰ τὴν ιδέαν μου, ἡ μόνη προφύλαξις ἀπὸ τοὺς ἀνθρωποφάγους ἐκείνους, συνίσταται εἰς τάγμα καλῶν στρα-

τιωτῶν μὲ τὰ τηλεβόλα καὶ τὰς λόγχας των· καὶ στοχάζομαι καλὰ, ἰδοὺ σὲ τὸ προλέγω,—μ' ὅλην μου τὴν εὐνοίαν πρὸς σὲ καὶ τὴν οἰκογένειάν σου, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχω μεγάλης ὑποχρεώσεις, δὲν θέλω πέμψαι μετὰ σοῦ οὐδένα στρατιώτην.»

«Δὲν χρειάζομαι τίνος στρατιώτης σου, ἀπεκρίθη ὁ Γυλιέλμος· ἔχω τὰ ὄπλα μου εἰς χεῖρ καλῆτερον ἀπὸ τοὺς στρατιώτας σου.»

Ὁ βασιλεὺς παρεκάλεσε νὰ τὸν εἴπῃ τί ἦσαν αὐτά.

«ἔχω τὰ ὄπλα μου εἰς αὐτοὺς ἐκείνους, εἰς τὴν ιδίαν αὐτῶν ἡθικὴν αἴσθησιν, καὶ εἰς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν σωτήριον, ἥτις ἐφανερώθη εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.»

«Φοβοῦμαι, φίλε Γυλιέλμε, ὅτι ἡ χάρις αὐτὴ δὲν ἐφανερώθη ποτὲ εἰς τοὺς Ἰνδοὺς τῆς Βορείου Ἀμερικῆς.»

«Διατὶ ὅχι καὶ εἰς αὐτοὺς, καθὼς καὶ εἰς τοὺς λοιπούς;»

«Ἄν εἶχε φανερωθῇ εἰς αὐτοὺς, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, μὴ λυγὲς ἤθελον μεταχειρισθῇ τοὺς ὑπηκόους μου τόσον βαρβαρίως.»

«Αὐτὸ δὲν ἀποδεικνύει τὸ ἐναντίον, φίλε Κάρολε. Οἱ ὑπηκοοὶ σου ἦσαν ἡ πρώτη ἀρχὴ τοῦ κακοῦ. Ὅτε πρῶτον ὑπῆρχαν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, εἰσῆλθαν τοὺς αὐτόχθονας, ὅσον ἦτο δυνατόν φιλόφρονες καὶ περιποιητικοί. Καθ' ἐκαστὴν περιέμενον αὐτοὺς οἱ δυστυχεῖς νὰ ἐκβῶσιν εἰς τὴν ξηρὰν, ἐσπεύδον νὰ τοὺς προῦπαντήσωσι, καὶ τοὺς παρέθετον τὰς εὐρισκομένας τροφάς. Εἰς ἀνταμειβὴν τῆς φιλοφρονείας ταύτης τῶν ἀγρίων, ὡς ὀνομάζωμεν αὐτοὺς, οἱ ὑπηκοοὶ σου, οἱ καλούμενοι Χριστιανοὶ, ἐσφετερίσθησαν τὸν τόπον των, τὰς καρποφόρους γαῖας ὅπου ἐκυνήγουν, καὶ ὅθεν ἐξωστρεφόντο! Τί θαῦμα λοιπὸν ἂν ἡ τοσαύτη ἀδικία ἔκαμε τοὺς ἀνθρώπους τούτους ν' ἀπελπισθῶσι, καὶ ἂν ἀπελπισθέντες, καὶ πλήρεις ἀπὸ πνεῦμα ἐκδικήσεως, ἐπραξάν δεινὰ τινα;»

«Ἔστω, λοιπόν· ἐλπίζω, φίλε Γυλιέλμε, ὅτι δὲν θέλεις παραπονεθῇς ὅταν σὲ μεταχειρισθῶσι ταῦτιτρόπως.»

«Δὲν τὸ φοβοῦμαι,» ἀπεκρίθη ὁ Πέν.

«Ναί! καὶ πῶς θέλεις τὸ ἀποφύγει; Καὶ σὺ βέβαια μελετᾷς νὰ οἰκιοποιηθῇς τὰς γαῖας των.»

«Μάλιστα, ἀλλ' ὅχι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον· ὅχι ἀποδιώκων ἀπ' αὐτὰς τοὺς ἀθλίους ἰδιοκτήτας.»

«Ὅχι ἀποδιώκων! πῶς λοιπὸν θέλεις λάβειν αὐτάς;»

«Ἐννοῶ νὰ τὰς ἀγοράσω παρ' αὐτῶν.»

«Νὰ τὰς ἀγοράσῃς παρ' αὐτῶν! Καλὲ, ἤδη ἡγόρασες αὐτάς παρ' ἐμοῦ.»

«Ναί, τὸ γνωρίζω, καὶ τὰς ἡγόρασα μάλιστα πολὺ ἀκριβὰ· ἀλλ' αὐτὸ ἐπραξά μόνον διὰ νὰ ἐκλύσω τὴν εὐνοίαν σου, ὅχι ὅτι ἐνόμιζον ὅτι εἶχες κἀνὲν δικαίωμα εἰς τὰς γαῖας των· ὅχι, φίλε Κάρολε, οὐδὲν δικαίωμα· τί δικαίωμα ἔχεις σὺ εἰς τὰς γαῖας ἐκείνων;»

«Θαυμάζω! τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακαλύψεως, τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον ὁ Πάπας καὶ ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ βασιλεῖς συνεφώνησαν νὰ δίδωσιν εἰς ἄλλλους.»

«Τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακαλύψεως! Ἀλλόκοτον εἶδος δικαϊώματος, τινόντι. Ὑπόβες, φίλε Κάρλε, ὅτι πλοιαρία τινὰ τῶν αὐτοχθόνων Ἀμερικανῶν διέβαινον τὸν Ἀτλαντικὸν καὶ ἀνεκαλύπτει τὴν νῆσον τῆς Μεγάλης Βρετανίας, καὶ ἀπλῶς κατὰ συνέπειαν τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης ἤξιον νὰ οἰκιστοῦνται αὐτήν, καὶ νὰ τὴν ἐκθέσωσιν εἰς δημοπρασίαν ὑπὲρ κεφαλῆς σου, — πῶς ἤθελε σὲ φανῇ τοῦτο;»

«Τὴν ἀλλήθειαν νὰ εἴπω, ἀπεκρίθη ὁ Κάρλος, ἤθελε μὲ φανῇ ἀναιδέστατον.»

«Πῶς λοιπὸν ἐμπορεῖς σὺ, Χριστιανὸς ὢν, καὶ Χριστιανὸς ἡγεμὼν, νὰ πράττῃς ὅτι παντάπασιν κατακρίνεις εἰς τούτους, τοὺς ὑποβέτες ὀνομάζεις ἀγρίους; Ναί, φίλε Κάρλε, καὶ ὑπόβες πάλιν ὅτι οἱ Ἰνδοὶ οὗτοι ἐκέρυττον πῦλινον κατὰ σοὺ μόνον διότι δὲν ἤθελες νὰ τοὺς παραδώσῃς τὴν νῆσον σου, καὶ ὅπλα ἔχοντες ὀλεθριώτερα τῶν ἰδικῶν σου, ἐφόνευον πολλοὺς ἐκ τῶν ὑπηκόων σου, καὶ ἀπέδωκον τοὺς λαοὺς· δὲν νομίζεις ὅτι τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι φρικιδέστατον;»

Ὁ βασιλεὺς συγκιτάνευσεν εἰς ταῦτα πάντα, καὶ ἐφαίνετο ἐντελὲς πεπαισμένος. Ὁ δὲ Γουέλμος ἐξηκολούθησε·

«Πῶς λοιπὸν, φίλε Κάρλε, ἐμπροσθ' ἐγὼ, ὅστις ὀνομάζομαι Χριστιανός, νὰ πράξω ὅτι ἐπρεπε νὰ βδελυθῶ, ἂν τὸ ἐπράττειν Ἐθνικός; Ὀχι, δὲν θέλω τὸ πράξαι· ἀλλὰ θέλω ἀγρόσαι τὸ δικαίωμα παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν, παρ' αὐτῶν τῶν Ἰνδῶν. Τισυτοτρόπως θέλω μιμηθῇ τὸν Παντοκράτορα κατὰ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὸ ἔλεός του, καὶ θέλω ἐκλύσει τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποικίαν μου.»

Ἡ Πενσυλβανία (ἐπαρχία τῆς Ἀμερικῆς οὕτως ὀνομασθεῖσα ἐκ τοῦ Γουέλμου τούτου Πέν) ἔγινε μετ' ὀλίγον ἀνεμάζωσα ἀποικία, καὶ ὑπῆρξεν ἐβδομήκοντα ἔτη (καθ' ὅσον χρόνον ἐκυβέρνησαν οἱ Κουάκεροι) χωρὶς ἄλλαν τινα βίαν παρὰ τὴν αὐτονομίαν· καὶ εἰς τὸ διάστημα τῶν ἐβδομήκοντα τούτων ἐτῶν ἐχθρὸς δὲν εἰσέβαλε ποτε κατ' αὐτῆς.

ΤΟ ΠΕΡΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΦΡΟΝΗΜΑ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ.

Ὁ ΚΟΜΗΣ Μονθολὼν (Comte de Montholon) ὁ πιστὸς φίλος τοῦ Ναπολέοντος Βοναπάρτου, διηγεῖται τὴν ἐπομένην συνδιάλεξιν τοῦ αὐτοκράτορος, τὴν ὁποίαν καταχωροῦμεν χωρὶς νὰ ἐγγυώμεθα τὴν ἀλήθειαν αὐτῆς. Ἐγινε δὲ εἰς τὴν νῆσον τῆς ἑξορίας του, τὴν Ἀγίαν Ἑλένην.

«Γνωρίζω τοὺς ἀνθρώπους,» εἶπεν ὁ Ναπολέων, «καὶ σὲ λέγω ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶναι ἀνθρώπος!»

«Ἡ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ εἶναι μυστήριον» προῆλθεν ἐξ ὑπερανθρωπίνου νοός, καὶ συντηρεῖται δι' ἐμφύτου τινὸς δυνάμεως. Εἰς αὐτὴν εὐρίσκομεν ἰδιαιτέραν ἀτομικότητα, ἥτις ἐγέννησε λόγους καὶ ἀξιώματα πρότερον ἀγνωστα. Ὁ Ἰησοῦς τίποτε δὲν ἐδανείσθη ἀπὸ τὰς ἡμετέρας γνώσεις. Παρέστησεν αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐντελὲς παράδειγμα τῶν ἰδίων του παραγγελμάτων. Ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶναι φιλόσοφος· διότι ὡς ἀποδείξει

ἔφερε τὰ θαύματα, καὶ ἀπ' ἀρχῆς οἱ μαθηταὶ του ἐλάτρευον αὐτόν. Ὑπὸντι, ἡ μάθησις καὶ ἡ φιλοσοφία πρὸς σωτηρίαν δὲν χρησιμεύουσι· καὶ ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον διὰ ν' ἀποκαλύψῃ τὰ μυστήρια τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοὺς νόμους τοῦ πνεύματος.

«Ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ Καῖσαρ, ὁ Μέγας Κάρλος, καὶ αὐτὸς ἐγὼ, ἐθεμελιώσαμεν αὐτοκρατορίας· ἀλλ' εἰς τί ἐπεστηρίξαμεν τὰ τῆς μεγαλοφυΐας ἡμῶν δημιουργήματα; Εἰς τὴν βίαν. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μόνος ἐθεμελίωσε τὴν αὐτοκρατορίαν του ἐπὶ τῆς ΑΓΑΠΗΣ· καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην μυριάδες μυριάδων ἡθελον ἀποθάνειν ὑπὲρ αὐτοῦ.

«Ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία δὲν ἐθριάμβευσεν εἰς τὸν κόσμον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἢ μιᾷ μάχῃ· ἀλλὰ μετὰ πολυχρόνιον πόλεμον, δι' ἀγῶνας τριακασίων ἐτῶν, τὸν ὁποῖον ἤρχισαν οἱ Ἀπόστολοι, καὶ ἐξηκολούθησεν ἔπειτα ἡ πληθὺς τῶν Χριστιανῶν. Εἰς τὸν πόλεμον τοῦτον, ὅλοι οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ δυνάσται τῆς γῆς ἦσαν ἐξ ἐνὸς μέρους· ἐκ δὲ τοῦ ἄλλου, δὲν βλέπω στρατὸν, ἀλλὰ μυστηριώδη τινὰ δύναμιν, ἄνδρας τινὰς διεσπορισμένους τῇδε καὶ ἐκεῖσε ἀπανταχοῦ τῆς οἰκουμένης, καὶ ἄλλα κέντρον μὴ ἔχοντας παρὰ κοινὴν πίστιν εἰς τὰ μυστήρια τοῦ σταυροῦ.

«Ἀποθνήσκω πρὸ τοῦ καιροῦ μου, καὶ τὸ σῶμά μου θέλει ἐπανελθεῖν εἰς τὸν χοῦν νὰ γένῃ βρώμα σκυλῶν. Τοιαύτη εἶναι ἡ τύχη ἡ περιμένουσα τὸν ἐπικληθέντα μέγαν Ναπολέοντα. Ὅποια ἄβυσσος μεταξὺ τῆς ἰδικῆς μου ἀθλιότητος καὶ τῆς αἰωνίου βασιλείας τοῦ Χριστοῦ, ἥτις διακηρύσσεται, ἀγαπάται, καὶ λατρεύεται, καὶ ἥτις ἐκτείνεται καθ' ὅλην τὴν γῆν! Θάνατον λέγεις τοῦτο; δὲν εἶναι μᾶλλον ζωὴ; Ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὁ θάνατος Θεοῦ!»

Εἰς τὰς τελευταίας λέξεις ἐστάθη ὁ Ναπολέων· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ στρατηγὸς Βερτράνδος δὲν ἀπεκρίθη, ἐπρόσδεσεν ὁ αὐτοκράτωρ, «Ἄν δὲν κατανοῇς ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι Θεὸς, κακῶς ἐπράξα διορίσας σε στρατηγόν.»

Ἄν ἀληθῶς ἐλάλησε ταῦτα ὁ Ναπολέων, εἶναι τινὲς ἀρίστη μαρτυρία ὑπὲρ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ μεγίστου πολεμιστοῦ τῶν νεωτέρων χρόνων.

Ἡ ΠΡΟΣΔΟΣ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ.

ΒΛΕΠΩ ὅτι ὁ ἀνθρώπος δὲν εὐχαριστεῖται ποτὲ εἰς τὴν παρούσάν του κατάστασιν, ἀλλὰ πάντοτε ἐπιθυμεῖ ἐξοχωτέραν. Καὶ ὡς τὰ χόρτα ἀδιαλείπτως αὐξάνουν, ἕως νὰ τελειοποιηθῶσιν, οὕτως καὶ ὁ ἀνθρώπος πάντοτε βιάζεται εἰς τὰ ἐμπροσθεν, ἕως νὰ φθάσῃ εἰς τὸ σκοπούμενον τέλος, τὸ ὁποῖον νομίζει ὅτι θέλει τὸν κάμειν εὐτυχῇ. Ὡς ψυχὴ μου, ὁ Θεὸς εἶναι τὸ τέλος σου, καὶ ἡ εὐδαιμονία σου κρέμαται ἀπὸ τὸ νὰ προσδεύῃς ἀδιαλείπτως πρὸς τὴν ἐντέλειάν σου. Προχώρει λοιπὸν πάντοτε, ἕως οὗ νὰ φθάσῃς εἰς ἀνάπαυσιν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Κυρίου.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΛΕΥΚΟΚΕΦΑΛΟΥ ΑΙΤΟΥ.

Ἀλιέτος Λευκοκέφαλος.

Σελ. 177 τοῦ Β'. Τόμου, καὶ εἰς Σελ. 159 τοῦ Δ'. Τόμου, τῆς Ἀποθ. κατεχωρήσαμεν τὴν φυσικὴν ἱστορίαν τοῦ Αἰτοῦ, ἰδιαιτέρως περιγράφαντες τὸν Χρυσάετον καὶ τὸν Ἀλιέτον Λευκοκέφαλον. Εἰς τὰ ἐκεῖσε προειρημένα προσέθετομεν τὰ ἐφεξῆς περὶ τῶν ἡθῶν τοῦ Ἀλιέτου Λευκοκέφαλου.

Ἡ μεγάλη δύναμις, τόλμη, καὶ ἀνδρία τοῦ λευκοκέφαλου αἰτοῦ, καὶ ἡ σπανία ταχύτης τοῦ πτεροῦ του, καδιστῶσιν αὐτὸν ἐπιφανέστατον μετὰ τῶν συναδελφῶν του. Ἄν δὲ μετὰ τῶν ἀρετῶν τούτων εἶχε καὶ γενναίαν πρὸς ἄλλους διάθεσιν, ἐπρεπε νὰ λογίζεταί τὸ εὐγενέστατον ἐκ τῶν ὀρνέων. Ἡ θηριώδης δυνάμις, ἀλαζονική, καὶ τυραννικὴ κλίσις, ἡ πάντοτε εἰς τὰς πράξεις αὐτοῦ φαινομένη, ἀρμόζει μᾶλλον εἰς τὴν κατάστασιν αὐτοῦ, καὶ ἐνισχύει αὐτὸν νὰ ἐκπληρῶι ὅ,τι ἡ φύσις τὸν προσδιώρισεν. Διὰ τὸ νὰ λάβῃς ἰδέαν τινὰ, φίλε ἀναγνώστα, τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ὀρνέου τούτου, ὑπόθεσε ὅτι ἡσύχως καταπλέεις τὸν εὐρὺν ποταμὸν τῆς Ἀμερικῆς, Μισσισιπίπην, καθ' ἣν ἐποχὴν προσεγγίζον τὸ φύλος ἀναγκάζει μυριάδας ἐνύδρων πτηνῶν νὰ φύγῃσιν ἀπὸ τὰς χώρας τοῦ βορρᾶ εἰς ζήτησιν εὐκραστερου κλίματος, ὅπου πρὸς καιρὸν νὰ ἐνδιατρίψωσιν. Ὁ αἰτὸς βλέπεται καθήμενος ὁρσιος ἐπὶ τῆς ὑψίστης κορυφῆς τοῦ ὑψίστου δένδρου, εἰς τὴν ἐχθρὴν τοῦ μεγαλοπρεποῦς ῥύακος. Τὰ στιλπνὰ ἀλλ' αὐστηρὸν ὄμμα του ἐπιβλέπει τὴν ἀχανὲς ἑκτασιν. Μετὰ προσοχῆς ἀκροάζεται πάντα ἡχόν, ὅστις ἔρχεται μακρόθεν εἰς τὸ ὄξύωτιόν του, ῥίπτων καὶ βλέμμα ἐπὶ τῆς γῆς, ὥστε νὰ μὴ παρέλθῃ ἀνήκουστον μήτε τὸ ἐλαφρὸν πάτημα τῆς δορκάδος. Ἡ θήλεια κάθεται ἀπέναντι, καὶ, ἂν τὰ πάντα ἐξακολουθῶσιν ἥρεμα καὶ σιωπηλὰ, νουθετεῖ αὐτὸν διὰ κραυγῆς νὰ ἔχῃ ὑπομονήν. Ἄμα λαβὼν

τὴν πασίγνωστον ταύτην πρόσκλησιν, ἀνοίγει κατὰ μέρος τὰς πλατείας αὐτοῦ πτέρυγας, κλίνει τὸ σῶμά του ὀλίγον τι πρὸς τὰ κάτω, καὶ ἀποκρίνεται εἰς τὴν φωνὴν αὐτῆς μὲ τόνους ὅχι ἀνομοίους τοῦ γέλωτος τῶν μανιακῶν· εὐθὺς σχεδὸν ἔπειτα ἀναλαμβάνει τὴν ὀρθιον στάσιν του, καὶ τὰ πάντα σιγῶσι πάλιν. Νῆσσαι πολυειδεῖς βλέπονται διαβαίνουσαι μετὰ μεγάλης ταχύτητος, τὴν φορὰν τοῦ ρεύματος ἀκολουθοῦσαι· ἀλλ' ὁ αἰτὸς δὲν κυττάζει αὐτάς· φαίνονται ἀνάξια τῆς προσοχῆς του. Μετ' ὀλίγον ὁμοῦ, ἀκούεται ὁ ἀγριος, σάλπιγγα ὁμοιάζων, ἡχος τοῦ μακρὰν εἰσεῖτι, ἀλλὰ προσεγγίζοντος κύκνου. Κραυγὴ ἐκ τῆς θηλείας διαπερὶ τὸν ποταμὸν, — διότι, φίλε ἀναγνώστα, καὶ αὐτὴ φροντίζει ὡς καὶ ὁ σύζυγος — οὗτος αἰφνης διασείει ὅλον τὸ σῶμα, καὶ μὲ ὀλίγας ἀφὰς τοῦ ῥόμφους του, βοηθοῦμενος καὶ ὑπὸ τῆς ἐνεργείας τῶν μυνῶν τῆς ἐπιδερμίδος, διατάσσει εὐθὺς τὰ πτερά του. Ὁ κατάλευκος ὄρνις ἤδη φαίνεται· ὁ μακρὸς αὐτοῦ τράχηλος ἐκτείνεται εἰς τὰ ἐμπροσθεν, τὸ ὄμμα του κυττάζει προσεκτικὸν ὡς τὸ τοῦ ἐχθροῦ του· αἱ μεγάλαι του πτέρυγες μόλις ὑποστηρίζουσι τὸ βάρος τοῦ σώματος, ἂν καὶ κτυπῶσιν ἀδιακόπως· τόσον ὀχληροὶ καταπνύουσιν οἱ ἀγῶνές του, ὥστε καὶ αὐτὰ τὰ σκέλη ἐξαπλώνει ὑπὸ τὴν οὐράν, διὰ νὰ βοηθῶσι τὴν πτήσιν του. Πλησιάζει μ' ὅλον τοῦτο· ὁ αἰτὸς ἐσημείωσεν αὐτὸν ὡς λείαν του. Ἐνῶι διέρχεται ὁ κύκνος μετὰ τοῦ τρομεροῦ ζεύγους, ὁ ἄρρην πετάται, ἑτοιμὸς εἰς καταδίωξιν, μὲ φοβερὰν κραυγὴν, ἥτις προξενεῖ πλείω φρίκην εἰς τὸ ὄτιον τοῦ κύκνου παρ' ὁ κρότος μεγάλου τηλεβόλου.

Τώρα εἶναι ἡ στιγμή, καθ' ἣν ἐπιδεικνύονται αἱ δυνάμεις τοῦ αἰτοῦ. Φεύγει διὰ τοῦ ἀέρος ὡς διάττων ἀστὴρ, καὶ ὡς λάμψις ἀστραπῆς καταπίπτει ἐπὶ τοῦ δειλοῦ κύκνου, ὅστις ἐν ἀγωνίᾳ καὶ ἀπελπισίᾳ ζητεῖ διὰ παντοίων ἐλιγμῶν ν' ἀποφύγῃ τοὺς σκληροὺς δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ του. Ἀναβαίνει, περιστρέφεται, καὶ ἀσμένως ἤθελε καταποντισθῇ εἰς τὸ ρεῦμα, ἂν δὲν

ἐμποδίζετο ὑπὸ τοῦ αἵματος, ὅστις πρὸ πολλοῦ γινώσκων, ὅτι διὰ τοιοῦτου στρατηγήματος ἤθελε ζητήσει νὰ ἐκφυγῇ ὁ κύκνος, ἀναγκάζει αὐτὸν νὰ διακινῇ μετῴρος, προσπαθὼν νὰ κτυπήσῃ αὐτὸν μετὰ τοῦς δυνάμεις τοῦ ὑποκάτωθεν. Ἐντὺς οὐλοῦ ἀπειλίζεται ὁ κύκνος· ἡδὴ ἐξησθένεισε παραπολὺ, καὶ ἡ ἰσχὺς τοῦ ἐκλείπει εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ ἀνδρός καὶ ταχύτης τοῦ ἀνταγωνιστοῦ· ἡ τελευταία πνοή τοῦ ἡδὴ μέλλει νὰ ἐξέλθῃ, καὶ ὁ θνητὸς ἀπὸς πλήττει μετὰ τοῦς δυνάμεις τὴν ὑποκάτω πλευρὰν τῆς πτέρυγος τοῦ, καὶ μετὰ ἀκαταμάχητον δύναμιν βιάζει τὸν ἥρην νὰ πέσῃ κατὰ πλαγίαν διέσθιν· σιν ἐπὶ τῆς ἐγγυτέρως ἔχθρας. Τότε, ἀναγνώστα, ἐμπορεῖς νὰ ἴδῃς τὸ σκληρὸν πνεῦμα τοῦ τρομεροῦ τοῦ πολέμου τῆς πτερύγης φυλῆς, ἐνῶ, θριαμβεύων ἄνωθεν τῆς λείας τοῦ, πνέει κατὰ πρῶτον ἐν ἀνέσει. Καταπίπτει τοὺς κραταιοὺς πόδας τοῦ, καὶ ἐμπήγει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ δυνάμεις βαρύτερον παρὰ ποτὲ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀποθνήσκοντος κύκνου. Κραυγάζει μετὰ ἀγαλλίαςιν ὑπεράνω τοῦ θύματος. Ἡ θήλεια καὶ ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ἀγῶνος ἴστατο προσεκτικῇ θεωρῶς παντὸς κινήματος τοῦ συζύγου τῆς· καὶ ἂν δὲν ἐβοήθησεν αὐτὸν εἰς τὴν ἔλυσιν τοῦ κύκνου, τοῦτο δὲν προήλθεν ἀπὸ ἀδελφισίας, ἀλλ' ἀπλῶς ἀπὸ τὴν τελείαν πεποίθησιν ὅτι ἡ δύναμις καὶ ἀνδρεία τοῦ κυρίου τῆς ἦσαν ἰκανώταται πρὸς κατόρθωσιν τοῦ ποθομένου. Ἰπταται δὲ τῶρα εἰς τὸν τόπον τῆς σφαγῆς, ὅπου αὐτὸς προθύμως τὴν περιμένει, καὶ, ἀφοῦ φθάσῃ, ἀμφότεροι ὁμοῦ χορταίνονται ἀπὸ αἵμα.

BIBLION THE SYNEIDHSEOS.

ΕΠΙΘΥΜΕΙΝ νὰ μάθῃς ἐὰν τὸ ὄνομά σου ᾖναι γεγραμμένον εἰς τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς; Ἀνάγνωθι, εἰ ἔχεις γεγραμμένον εἰς τὸ βιβλίον τῆς συνειδήσεως. Δὲν ἔχεις ἀνάγκην νὰ ἀναβῇς εἰς τὸν οὐρανόν, διὰ νὰ ἐρευνήσῃς τὰ ἀρχεῖα τῆς αἰωνιότητος. Ἐμπορεῖς νὰ καταβῇς εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ ἐκεῖ νὰ ἀναγνώσῃς τί εἶσαι καὶ τί θέλεις γένειν. Ἄν τὸ βιβλίον τῆς θείας δικαιοσύνης ᾖναι κεκλεισμένον καὶ πεφυλαγμένον ἐφ' ὕψους πλησίον τοῦ Θεοῦ, τὸ ἰδικόν σου ὅμως βιβλίον τῆς συνειδήσεως εἶναι ἀνοικτόν, κείμενον ἐγγύς, ἐν τῷ ἰδίῳ σου κόλπῳ, καὶ εἰ καὶ ἂν γράφῃς ἐδῶ, ἔσο βέλαιος ὅτι τὸ ἰδικόν θέλεις ἀναγνώσει καὶ ἐκεῖ. Ἐὰν εἰς αὐτὸ τὸ βιβλίον δὲν γράφωμεν ἄλλο παρὰ ἁμαρτίαν, οὐδ' εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Θεοῦ θέλωμεν εὑρεῖν ἄλλο παρὰ καταδίκην. Ἄς γράφωμεν λοιπὸν τῶρα τοιαῦτα, ὅποια ἀναγιγνώσκοντες εἰς τὴν μεγάλην ἡμέραν τῆς κρίσεως, καὶ ἦν ὅλα τὰ βιβλία θέλουν ἀνοιχθῇ, νὰ χαρῶμεν, καὶ ὅχι νὰ ἐντραπαλῶμεν.

ΠΑΡΑΔΟΣΟΣ ΥΠΝΟΒΑΣΙΑ.

ΑΓΓΛΟΣ τις περιηγητὴς λέγει ὅτι, περιοδεύων τὴν Κιρκασίαν, εἶδεν ὑπνοβάτην παράδοξον, τὴν θυγατέρα εὐγενεὺς τινὸς Κιρκασσοῦ, διατρίβοντος πλησίον τοῦ

ποταμοῦ Οὐβίνου. Ἡ κόρη ἦτο περίπου δωδεκαετής, ἔπασχε δὲ ἀπὸ τὴν νόσον πρὸ δύο ἐτῶν. Ἡ ὑπνοβατική κατάστασις διήρκει συνήθως ἀπὸ μίαν ἕως τρεῖς ἡμέρας, καὶ δὲ διάστημα ἡ πάσχουσα ἐκέντα, ἐτραγῶδει καίχουσα καὶ τὸν αὐλὸν τῆς, ἡ ἔψαλλεν αὐτοσχέδια ποιήματα, προφητικὰ πάντοτε, ἀποτεινομένη ὅχι εἰς τοὺς περιεστώτας, ἀλλὰ, κατὰ τὸ φαινόμενον, εἰς ἀόρατόν τι πνεῦμα· διώριζε δὲ καὶ λατρικὰ εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, τοὺς ὁποίους ἀνέφερον ὀνομαστὶ, ἐσυμβούλευε τοὺς πολεμιστάς, ἤλεγχε τοὺς κακοὺς, καὶ ἐβελαιοῦεν εἰς τοὺς ὁμογενεῖς αὐτῆς, ὅτι ἐπὶ τέλους ὁ κατὰ τῶν Ῥώσων ἀγὼν αὐτῶν ἡδυνετο ἐπιτύχειν· ἀλλ' ἐκ τούτων δὲν ἐνθυμεῖτο οὔτε λέξιν ἀφοῦ ἡγείρετο ἀπὸ τὸν μαγνητικὸν ὕπνον τῆς. Ἐνῶ ἐξηκολούθει ἡ ἀποπλάνησις αὐτῆς τῶν νοσητικῶν δυνάμεων, τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἐφαίνετο σοβαρώτατον· εἶχε δὲ καὶ τὴν ὄψιν τὸς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, ὥστε ἀπὸ μακρὰν ἀνεκάλυπτε τοὺς πλησιάζοντες γνωρίμους τῆς, πρὸς οὓς ἐδείκνυε τὴν πλέον αὐτογνώμονα ἀντιπάθειαν ἢ κλίσιν. Ἀπὸ τὰς προσβολὰς ταύτας ἡ ὑγεία τῆς ἐφαίνετο ὅτι ἔπασχε καιρίως, ἐπειδὴ πάντοτε ἐξύπνα ἀπὸ τὴν ἐκστασιν αὐτῆς ὥχρα καὶ πολὺ ἀπυθνημένη.

Οἱ ὑπνοβάται οὗτοι, ἡ, ὡς οἱ Ἕλληες καλοῦσιν αὐτοὺς, clairvoyants, ἰδιάζουσιν εἰς ὀρεινὰς χώρας, καὶ φαίνεται ὅτι συγκροτοῦσι δυσεξήγητον φαινόμενον τοῦ ζωϊκοῦ μαγνητισμοῦ. Ὅμοιαν ὑπνοβάτην ἀπήντησα ἐπὶ τῶν ὄχθων τῆς λίμνης Κωνσταντίας, θυγατέρα βαρὸν τινός· ἦτο δὲ περίπου ὁμήλιξ τῆς Κιρκασσίδος, καὶ ἐξίσου προικισμένη μετὰ προφητικὸν πνεῦμα. Ἡ διάρκεια τῆς προσβολῆς, καὶ τὰ συμπτώματα τῆς πασχούσης, ἦσαν παρομοίως τὰ αὐτὰ, ἐκτὸς ὅτι ἡ Γερμανὴ νεῆνις ἔμενε πολλάκις καταπληκτικῇ διὰ τινὰς ὥρας, τὸ ὅποιον δὲν παρετήρησα εἰς τὴν ἄλλην.

ΛΗΑΤΗΛΑ ΠΛΟΥΤΗ.

ΣΥΝΗΘΩΣ, ὅταν ἀσεβής τις κοσμηλάτρης ἀποθάνῃ, ἐρωτῶμεν πόσον πλούσιος ἀπέθανε; καὶ πολλοὶ λέγουσιν, "Ἄ! ἀπέθανε πολλὰ πλούσιος—ἀφῆκε μεγάλην κατὰστασιν." Φεῦ! ὁ δυστυχὴς βαθὺν ὕπνον ἐκοιμήτο ὀνειροπολῶν καὶ ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς· τῶρα δ' ἐξυπνᾷ, καὶ δὲν εὑρίσκει τίποτε εἰς τὰς χεῖρας τοῦ. Ποῦ κεῖται ὁ σωρὸς τοῦ χρυσοῦ; Μόνον ἡ σκωρία τοῦ σωροῦ ἐκείνου ὑπάγει εἰς μαρτυρίαν κατ' αὐτοῦ· ὁ πλοῦτος μετέβη εἰς ἄλλας χεῖρας, μένει δὲ μετὰ τὸν τεθνηκότα ἡ ἀδικία· ἄλλοι τὸν μεταχειρίζονται, αὐτὸς δὲ φέρεται εἰς τὴν κρίσιν μετ' ἑαυτοῦ τὴν κατάχρησιν αὐτοῦ· ἐκέρδησε μὲν φίλους, ἀλλ' ἔχασε τὴν ψυχὴν του. Ὡστε πολλὰ ὀρθῶς ἐμποῦν νὰ γράψω εἰς ὅλα τὰ πλοῦτη του, Ἦ αὐτὰ εἶναι τι μὴ αἶματος.

Ἡ ΠΕΝΙΑ εἰς τὰς μεγαλοπόλεις λαμβάνει πολυεπίδα ὄψεις καὶ μορφάς. Πολλάκις κρύπτεται ἐν λαμπρότητι, καὶ πολλάκις ἐν ἀσιτιγῇ. Πολλῶν ἀνθρώπων ἡ σπουδαιότερα φροντίς εἶναι νὰ κρύπτωσι τὴν ἐνδειάν των ἀπὸ τοὺς ἐπιλοποῦς.

ΠΟΛΥΧΡΗΣΤΙΑ ΤΗΣ ΘΕΡΜΟΤΗΤΟΣ.

Ἦν τὰς θερμὰς καὶ εὐκράτους χώρας τῆς γῆς, εὐρίσκουσι τερπνὴν κατοικίαν οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ἄλλα ζῶα, καὶ θαυρῶν θερμασίαν ὄλων τῶν χρεῶν καὶ ἐπιθυμιῶν αὐτῶν· ἀλλ' ὅπου ὁ χειμὼν ἔρχεται μετὰ θερμότητας κατὰ τοῦ σημείου, ἐν ᾧ τὸ ὕδωρ παγώνει, ἡ σκηνὴ μεταβάλλεται ἐξ ὀλοκλήρου. Τότε ἡ γῆ μετὰ τῶν ὑδάτων αὐτῆς ταχέως ἐνδύεται μετὰ χιόνα καὶ μετὰ πάγον, τὰ δένδρα καὶ οἱ θάμνοι γίνονται ἄφυλλα, φαίνεται πανταχοῦ ὡς μαρμαριμένη σκελετὰ, ἀναρτήματα πλῆθῃ ζώων, εἰτε διὰ τὸ θριμύ ψύχος, εἰτε δι' ἐλλείψιν τροφῆς, χάνονται εἰς τὴν χιόνα, ἡ φύσις φαίνεται ἀποθνήσκουσα ἢ νεκρά. Τὸ ἀνάπαλιν συμβαίνει ὅταν ἐπιστρέψῃ τὸ ἔαρ, τουτέστιν ὅταν ἐπιστρέψῃ ἡ θερμότης. Ἡ γῆ πάλιν γυμνοῦται καὶ μαλακύνεται, οἱ ποταμοὶ ρέουσιν, αἱ λίμναι καθίστανται πάλιν ὑγρὰ κάτοπτρα, αἱ θερμαὶ βροχαὶ περιβάλλουσι τὴν βλάστησιν, ἥτις πανταχοῦ καλύπτει τὸ ἔδαφος μετὰ κάλλος καὶ ἀφθονίαν. Ὁ πρὸ μικροῦ ἀδρανὴς ἄνθρωπος ἀνακαλεῖται εἰς πολλὰ χρεῖα· οἱ δὲ ὕδατος τροχοὶ αὐτοῦ πανταχοῦ ἐνεργοῦσιν, αἱ λέμβοι του εἶναι πάλιν ἐπὶ τῶν διωρύγων καὶ ρυάκων, οἱ πολυάσχολοι στόλοι τῆς ἐμπορίας ἐξέρχονται εἰς τὸ πέλαγος· τὰ πτηνὰ πληροῦσι παμπληθεῖ τὸν οὐρανόν, καὶ οἱ ἰχθύες ὡσαύτως τὰ ὕδατα, καὶ πᾶν μέρος τῆς γῆς βρῆται ἀπὸ ζώων καὶ εὐφροσύνης. Πολλοὶ θεωροῦσι τὰς μεταβολὰς ταύτας τοῦ καιροῦ ὡς ἂν ὁμοιάζον τὰς ἐκ διαδοχῆς θέσεις περιστρεφόμενου τροχοῦ, ἐξ ὧν ἡ μία ἀναγκάτως ἐπιφέρει τὴν ἄλλην· μὴ στοχαζόμενοι ὅτι ἡ ἀπλή περίστασις τῆς μεταβολῆς τῆς θερμότητος προξενεῖ ἅπαντα. Ἀλλ' ἂν τὸ ψύχος τοῦ χειμῶνος ἔλθῃ παραπολὺ πρῶτον, ἐπιφέρει ἀνελλιπῶς τὴν χειμερινὴν πρόσψιν, καὶ ἂν ἡ θερμότης ἔλθῃ πρόωρα κατὰ τὸ ἔαρ, ἐκτείνει τὴν κάλυκα καὶ τὸ ἄνθος, τὰ ὅποια ἡ ἐπιστροφή τοῦ παγετοῦ θέλει ἐξάπαντος ἀφανίσει. Σπόρος σπειρόμενος ἐν τῷ μέσω τοῦ κρυστάλλου ποτὲ δὲν ζωογονεῖται.

Καὶ περὶ κλιμάτων δέ· αἱ γῆναι ὕλαι, αἱ συγκροτοῦσαι τὸ ἔξωτερον τῆς ἡμετέρας σφαίρας, καὶ διὰ τοῦτο ἐμβαλίνουσιν εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ χώματος, δὲν διαφέρουν εἰς διάφορα πλάτη· εἰς τὸν ἰσημερινόν, φέρει, καὶ ἐγγύς τῶν πόλων. Ὅτι λοιπὸν κατὰ τὰς δύο θέσεις παριστάνει μεγάλτην διαφοράν ἡ πρόσψις τῆς φύσεως παρ' ὅσην τὸ ἐτήσιον θίρος καὶ ὁ χειμὼν τοῦ αὐτοῦ τόπου, προέρχεται ἀπλῶς ἀπὸ τὴν μόνιμον τῆς θερμότητος ἀνισότητά. Ἄν αὕτη δὲν ὑπῆρχε, τὰ αὐτὰ φυτὰ ἡμποῦν νὰ βλαστάνωσιν εἰς ἡμισφαιρίαν τὰς θέσεις, καὶ τὰ αὐτὰ ζῶα ἡμποῦν νὰ εὐρίσκωσι κατάλληλον τροφήν. Ἀλλὰ τῶρα, εἰς τὴν μίαν, δηλαδὴ ὅπου ὑπάρχει ἀφθονίως ἡ θερμότης, βλέπομεν τὸ μεγαλοπρεπὲς θέαμα ἀδιακόπου τροπικῆς καρποφορίας· τὴν γῆν ἐσκεπασμένην μετὰ πολυποικίλια καὶ ὑλημανοῦντα φυτὰ, ἀκόμη καὶ τοὺς σκληροὺς βράχους

εὐθάλειαν περιβεβλημένους, ἴσως τὸ κλίμα τῆς ἡμισφαιρίου μετὰ τοὺς πορφυροὺς αὐτοῦ βύτρου. Ἐν τῷ μέσω τῆς σκηνῆς ταύτης ἡ ζωικὴ ὑπαρξίς εἶναι οὐχ ἥττον ἀφθονος, καὶ πολλὰ εἶδη ζώων ἔχουσι κάλλος ἐξαισίον. —τὰ πτηνὰ, φέρει, μετὰ πτερὰ τόσον λαμπρὰ ὅσον τὰ στιλνότερα τῶν ἀνθρώπων. Ὁ θερμὸς ἀὴρ εὐωδεῖ ἀπὸ τὰς ἀρωματικὰς βοτάνων, —ὁ οὐρανὸς καὶ τὰ νέφη ἔχουσι πολλάκις χρώματα ἐφάμιλλα τῶν τῆς ἱριδος, καὶ οἱ ἀνθρώποι καὶ οἱ εὐδαιμονοῦντες καλοῦσι τὸν τόπον παράδεισον. —Ὅπου δὲ ἡ θερμότης ἀείποτε λείπει, ἔχομεν τὸ φοβερόν θέαμα τῆς πολικῆς ἀκαρπίας, γυμνοὺς βράχους ἢ ὄρη, ἀντὶ εὐκάρπων ἀγρῶν· τὸ ὕδωρ πανταχοῦ σκληρὸν καὶ στερεόν, ἀνευ βροχῆς, νέφους, ἢ δρόσου, ὀλίγας κινήσεις πλὴν τῆς ἐνθεν ἀκακείας ἐν τῷ ἀνέμου ὠθουμένης χιόνος· τὴν φωτικὴν ζωὴν μόλις ὑπάρχουσιν, καὶ τότε μόνον εἰς ἐσκεπασμένους τόπους ἀπέναντι τοῦ ἡλίου—καὶ ἀντὶ τῶν πολυειδῶν φοινίκων καὶ ἄλλων δένδρων τῆς Ἰνδίας, τῶν ὁποίων ἐν μόνον φύλλον εἶναι ἀρκετὰ πλατὺ, ὥστε νὰ καλύψῃ ἀνθρωπίνην κατοικίαν, εὐρίσκονται θάμνοι μόνον, καὶ δένδρα ἔχοντα τρίχας μᾶλλον παρὰ φύλλα. Τὸν δὲ χειμῶνα τῶν κλιμάτων τούτων, καὶ ὅν ὁ ἥλιος δὲν βλέπεται δι' ὀλοκλήρους μῆνας, ἐπαυξάνει τὴν φρίκην ἢ σκοτίαν καὶ ἡ φοβερὰ σιωπὴ, τὸ ψύχος τὸ ναρκόνον πᾶσαν ζωὴν, καὶ παγώνει καὶ αὐτὸν τὸν ὑδράργυρον—συγκροτοῦντα ὅλα ὁμοῦ σκηνήν, εἰς τὴν ὅποιαν ὁ ἀνθρώπος δύναται μὲν νὰ διαπεράσῃ ἀπὸ εὐδαιμονέστερα κλίματα, ἀλλ' ὅπου δὲ ὀλίγον μόνον ἐμπορεῖ ν' ἀφήσῃ τὴν προφύλαξιν τοῦ πλοῦτος καὶ τοῦ πυρός, καὶ ὡς ἡδύνατο νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ καταβυθιστικῶν κώδων εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ὠκεανοῦ. Ὅτι δὲ ἡ θερμότης μόνον ἀπαιτεῖται διὰ νὰ καταστήσῃ τὰς νῦν ἐρήμους ταύτας χώρας ὡς τὰς τερπνοτέρας τῆς γῆς, ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν νεωστὶ ἀνακαλυφθέντων ὑπὸ τὸ ἔδαφος λειψάνων ζώων καὶ φυτῶν ἅτινα πρότερον κατέκτανον αὐτάς, ὁμοίως ὡς ἐκεῖνα τὰ ὅποια τῶρα δύναται μόνον νὰ ζῶσι πλησίον τοῦ ἰσημερινοῦ. Ἐνῶ λοιπὸν ὁ χειμὼν, ἡ ἡ προσωρινὴ ἀπουσία τῆς θερμότητος, δύναται νὰ ὀνομασθῇ ὁ ὕπνος τῆς φύσεως, ἡ περὶ τοὺς πόλους μονιμότερα νάρκωσις ὁμοιάζει τὸν θάνατον αὐτῆς· ὅθεν δικαίως ἡ θερμότης ἐμπορεῖ νὰ λογίζεται ὡς ἡ ζωὴ ἢ ἡ ψυχὴ τοῦ παντός! Σημειωτέον πρὸς τούτους, ὅτι ἡ θερμότης εἶναι ἡ μεγάλη ἐνεργὴς δύναμις εἰς πολυαριθμούς πράξεις τῆς χημείας καὶ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς κραταιᾶς ἀτμοκίνητου μηχανῆς, ἥτις τῶρα ἐκτελεῖ τὸ ἥμισυ τῆς ἐργασίας τῶν ἀνθρώπων.

Βλέπω ὅτι οἱ κακοὶ ἔχουσι τὸν μὲν παράδεισον ἐδῶ, τὴν δὲ κόλασιν ἔπειτα· καὶ ἐξ ἐναντίας, οἱ καλοὶ ἐδῶ μὲν ἔχουσι τὴν κόλασιν, μετὰ δὲ ταῦτα τὸν παράδεισον. Ὁ πλούσιος εἶχε τὰ ἀγαθὰ του εἰς ταύτην τὴν ζωὴν, καὶ ὁ πτωχὸς τὰ δεινά· ἀλλὰ τῶρα ὁ πτωχὸς ἀναπαύεται, καὶ ὁ πλούσιος βασανίζεται. Ἐγὼ λοιπὸν δὲν θέλω φθονῆσαι τὴν εὐτυχίαν τοῦ κακοῦ, οὐδὲ θέλω σκανδαλίσθαι εἰς τὴν θλίψιν τοῦ δικαίου.

ΚΥΝΗΓΕΣΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΦΑΝΤΟΣ.

ΣΥΝΟΔΙΑ τις Ἀγγλων ἐκ πολεμικοῦ πλοίου ἐξεκίνησε νὰ ἀναβῇ ἐνὰ τῶν ποταμῶν τοῦ ἐν Ἀφρικῇ Κόλπου Δελαγά, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ κυνηγήσῃ τὸν ἱπποπόταμον. Ἐνῶ δ' ἐξήτουν τὰ καταγώγια τῶν παμμεγεθῶν τούτων ζώων, ἤκουσαν ὁρᾶν τινὰ ὠρητισμένην κραυγὴν, καὶ πάραυτα ὁ κύριος Β., σηματοφόρος, ὤρμησεν ἐκ τοῦ καλαμῶνος, μὲ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ αἰμωστὰ γῆς, τρανῶς ἐπικαλούμενος βοήθειαν ὑπὲρ τοῦ τοποτηρητοῦ Ἀ., καὶ οὗ ἐλέφας εἶχε προσβάλλει τὴν στείγην ἐκείνου. Ἡ συνοδία προσήγγισεν εἰς τὸν τόπον τοῦ κινδύνου, καὶ εὐρήκαν τὸν ἀτυχῆ αὐτῶν σύντροπον ἀκίνητον καὶ ὑπτιον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐσκαπασμένον ἀπὸ αἵμα καὶ λάσπην, μὲ τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ ἐκπετωμένους, ἐν ὅλῃ τῇ φρίκῃ βιαιῶν θανάτου. Ἐπέρασε μὲν ἱκανὴ ὥρα πρὶν δεῖξαι συμπτώματά τινὰ ζωῆς· ἐπέτυχον ὅμως νὰ μεταφέρουσιν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον, ὅπου βαλμυθὸν ἀνέλαβεν· καὶ ἀφοῦ ἀρκετὰ συνῆλθεν, ἰστόρησε τὰ εἰς αὐτὸν συμβεβηκότα, ἐξ ὧν φαίνεται ἡ παράδοξος θυμασοφία τοῦ ἀγρίου ἐλέφαντος.

Κατὰ τὴν πρώτην πλησίαν τοῦ ζώου, ἐστοχάσθη αὐτὸ ὁ τοποτηρητής Ἀ. ὡς εὐμεγέθη ἱπποπόταμον, ἀλλὰ ταχέως ἐβίβηκεν ἀπὸ τὴν ἀπάτην. Ὁ ἐλέφας, ὅστις ἐφαίνετο πολὺ παρωργισμένος διὰ τὴν ἐπέμβασιν, ἐκινῆσε τὴν προβοσκίδα εἰς τὸν ἀέρα, ἀνυψώθη ἐπὶ τῶν ὀπισθίων αὐτοῦ ποδῶν, περιεστράφη ταχέως, καὶ μὲ ὀρεῖαν, ἐμπαθῆ κραυγὴν, ὤρμησεν ἐξοπίσω τοῦ ἀνδρὸς, κατασπῶν τοὺς ἐμποδίζοντας αὐτὸν καλῶνους. Ὁ τοποτηρητής ἔδραμεν ὅσον τάχιστα, καὶ δι' ὀλίγον ὥραν εἶχεν ἔλπειν νὰ διασωθῇ, ἐπειδὴ ὁ ἐλέφας, ὁμμητιᾶς ἐνὰ τῶν ναυτῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς δένδρου, περὶ τοὺς εἰκοσι πόδας ὕψους, καὶ τρεῖς τὴν περιφέρειαν, ἀπειλοῦντα αὐτὸν μὲ τὴν φωνὴν καὶ τὰς χειρωνακίας του, καὶ συγχρόνως ἐτοιμαζόμενον νὰ πυροβολήσῃ, ἐστράφη, καὶ κραυγάζων καὶ λυσσώδης, ἀνεπήδησε κατὰ τοῦ δένδρου, ὡς διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον· ἀλλὰ τὸ ὑπερβολικὸν βῆρος του κατέβαλε τὸ δένδρον, χωρὶς ὅμως βλάβην τοῦ ναύτου, ὅστις ἔτρεχε μεταξὺ τῶν καλῶνων. Τὸ ἄγριον θηρίον ἐδίωξε τοῦτον, ἀρρίζον ἀπὸ τὴν μανίαν, μέχρι τῆς ὑψηλῆς ὀχθῆς τοῦ ποταμοῦ, ἐνῶ ὁ ἐντρομος ναύτης ἐκραύγαζε μεγαλοφώνως, "Ἐλέφας! Ἐλέφας!" ἰωστοῦ, ἥδη ἐγγίζοντος τοῦ διώκτου, ἐφθασεν εἰς τὴν κορυφὴν τῆς κατωρεῖας, ὅπου οἱ λοιποὶ κυνηγοί, οἵτινες εἶχον ἀκούσει τὰς κραυγὰς του, ἦσαν ἐτοιμασμένοι, καὶ πάραυτα ἐπυροβολήσαν κατὰ τοῦ ἐλέφαντος. Τοῦτο ἔκαμιν αὐτὸν νὰ στραφῇ μὲ διπλασίαν ὀρμὴν κατὰ τοῦ κυρίου Ἀ., ὅστις, εἰς τὴν προθυμίαν του νὰ ἐκφυγῇ, προσκρούσας ἔπεσε, τὸ δ' ἐμμέγαθον θηρίον ἔδραμεν ἐπάνωθεν αὐτοῦ, καὶ συνέτριψε τὴν πτέρναν του.

Εὐθὺς ἀφοῦ ἐπέρσεν, ὁ κύριος Ἀ. ἐσηκώθη, καὶ χωλαίνων ἀπὸ τὸν πόνον, ἐξήττησε πάλιν νὰ φύγῃ, ἀλλὰ τὸ θηρίον ἐπανῆλθεν εἰς τὴν προσβολήν· ἡ προβοσκίς

του ἐτινάχθη ἄνω κάτω εἰς τὸν ἀέρα, καὶ εἰς μίαν στιγμήν ὁ ἄθλιος ἀξιωματικὸς ἔπεσεν ἀναίσθητος καταγῆς. Συνελθὼν ὀλίγον τι, εἶδε τὴν θέσιν αὐτοῦ ἀπηλπισμένην· ὁ τερατώδης ἀνταγωνιστὴς ἴστατο ὑπὲρ αὐτοῦ, ὅλος ὀργὴ καὶ μανία, κτυπῶν τὴν γῆν μὲ τοὺς πόδας του, καὶ ἀνορύττων αὐτὴν μὲ τοὺς ὀδόντας του. Ὅτε κατὰ πρότερον εἶδεν αὐτοὺς ἡ συντροφία, ὁ κύριος Ἀ. ἔκειτο μεταξὺ τῶν ποδῶν τοῦ ἐλέφαντος, καὶ ἂν ἦτο σκοπὸς τοῦ ζώου νὰ θανατώσῃ αὐτὸν, ἡδύνατο εὐκολώτατα, ἐνὰ πόδα θέτον εἰς τὸ ἀναίσθητον σῶμά του, νὰ καταθραύσῃ τὸν δυστυχῆ· ἀλλὰ πιθανόν ὅτι ἐσκόπευε μόνον νὰ παιδεύσῃ καὶ νὰ τρομάξῃ, ὅχι νὰ θανατώσῃ· τοιαύτη δὲ εὐκασία συμφανεῖ ἐντελέστατα, μὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ γενναίου μὲν, ἐκδικητικοῦ δὲ τούτου ζώου.

Τὴν ἐσχάτην φορὰν, καθ' ἣν ὁ ἐλέφας ἐπανῆλθε πρὸς τὸν κύριον Ἀ., ἔφερε τὴν προβοσκίδα του πλήρη ἀπὸ λάσπην· γυρίσας δ' αὐτὸν ὑπτιον, καὶ ἀνοίξας βιαστικῶς τὸ στόμα του, ἐφύσησεν αὐτὴν ἐντὸς εἰς τὸν λάρυγγά του. Τοῦτο ἐπέφερε τὴν ὀγκωκέννην ὀψιν τοῦ προσώπου τοῦ κυρίου Ἀ., ὅστις σχεδὸν ἦτο πεπνιγμένος, καὶ διὰ τρεῖς ἡμέρας ἐξηκολούθει ἐξεμῶν ποσότητας γαλανωπῆς ἁμμου.

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ΟΔΟΠΟΡΟΣ.

ΤΟ μαῦρον νέφος κάμνει τὸν ὁδοπόρον νὰ ταχύνῃ τὸ βῆμά του, καὶ νὰ ἐνθυμῇ τὴν πατρίδα του· ἐνῶ, ἐξ ἐναντίας, ἡ καλὴ ἡμέρα καὶ ὁ εὐχάριστος δρόμος τὸν κάμνουν ν' ἀργοπορῇ, καὶ ὑπαρπίζον ἀπὸ τὴν καρδίαν του τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐπιθυμίας. Ὅπως καὶ ἂν φρονῶσιν οἱ ἄλλοι, ἐγὼ ὅμως τὸ νομίζω εὐεργεσίαν τοῦ Θεοῦ, ὅτι κἀποτε νέφη τινὰ σκοτιάζουσι τὸν ἥλιον μου, καὶ συχνὰί θλίψεις μὲ στεροῦσι τὰς ἀναπαύσεις μου· διότι αἰσθάνομαι ὅτι, ἐὰν ταξειδεύων ἤθελον εὐρίσκειν ἀνερόχλητον ἀνάπαυσιν καὶ μεγάλην φιλίαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν μου, ταχέως ἤθελον λησμονῆσαι τὸν οἶκον τοῦ Πατρὸς μου, καὶ τὴν κληρονομίαν μου.

Ο ΚΑΛΙΣΤΟΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ.

ΕΡΩΤΗΘΕΙΣ ὁ Ἀλέξανδρος, "Ποῦ θέτεις τοὺς θησαυρούς σου;" σοφώτατα ἀπεκρίθη, "Μεταξὺ τῶν φίλων μου," πεπεισμένος ὅτι ἐκεῖ ἤθελον φυλαχθῇ ἀσφαλῶς, καὶ ἐπιστραφῇ μὲ ἀξίησιν. Ποίαν ἀνάγκην ἔχεις τοῦ νὰ πλατύνῃς τὰ σιτοφυλάκιά σου; Δὲν ἐξέρεις ποῦ νὰ θέσῃς τ' ἀγαθὰ σου; Κάμε τοὺς φίλους τοῦ Χριστοῦ ταμεῖόν σου, καὶ τοὺς κόλπους τῆς χήρας καὶ τοῦ πτωχοῦ ἀποθήκην σου· ἐδῶ εἶναι ὁ πλοῦτός σου ἀσφαλής, διότι οὔτε ὁ κλέπτης τὸν κλέπτει, οὔτε ὁ χρόνος τὸν φθείρει, οὔτε ἀπὸ περιστάσεις χάνεται· ἐδῶ μάλιστα αὐξάνει· ἐδῶ τὸ ὀλιγοχρόνιον δῶρον λαμβάνει ἀνταμοιβὴν αἰώνιον. Δὲν ὑπάρχει γῆ τόσον καρποφόρος, ὅσον ὁ κόλπος τοῦ πτωχοῦ, ὅστις γεννᾷ καρπὸν ἑκατοντάπλασιον.

ΠΕΡΙ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ.

ΤΟ σχολεῖον τοῦ Σωκράτους ἦτον ἡ πόλις τῶν Ἀθηναίων, οἱ μαθηταὶ τοῦ οἱ Ἑλλήνες· ὁ δὲ σκοπὸς νὰ τοὺς ἀποκαταστήσῃ ἀγαθοὺς καὶ συνετοὺς διὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀληθείας. Εἰς διάστημα τριάκοντα ἐτῶν δὲν ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὸν πρὸς ὃν ὄρον τοῦτον· ὥστε, τῶν γων καὶ περιπατῶν, καὶ δικάζων καὶ συστρατευόμενος, καὶ ἀπολογούμενος καὶ πίνων τὸ κώνειον εἰς τὸ δεσμωτήριον, πάντοτε λαλῶν περὶ τῆς θεωρίας ἡκολούθει τὴν πρᾶξιν, καὶ ἥδη κρατῶν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸ ποτήριον τοῦ θανάτου, καὶ διὰ τῆς ἄλλης δεκνύων τὴν ἀνάγκην τῆς ἀρετῆς, ἐβίβαίον διὰ τῆς σφραγίδος τοῦ θανάτου τοῦ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς καὶ τὴν πρόνοιαν τοῦ Δημιουργοῦ.

Ἄν ἡ μεγαλοπρέπεια τῶν οὐρανῶν, ἡ τάξις τοῦ παντός, καὶ ἡ διαρρύθμισις πάσης τῆς ὁρατῆς καὶ ἀόρατου δημιουργίας, ἀπαιτῶσι πάνσοπον καὶ παντοδύναμον Θεόν, ἡ ἀθανασία τῆς λογικῆς οὐσίας εἶναι ἀναγκαῖα συνέπεια τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ. Ἐκ τούτου ἡ φροντίς τῆς τελειοποιήσεως τῆς παρούσης ζωῆς πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν ἀγαθῶν τῆς ἄλλης. Τοῦτο ἐξευγενίζει τὸν ἄνθρωπον, καὶ οὕτως ζητεῖ διὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀληθείας νὰ πλησιάσῃ, καὶ, ὅσον τὸ δυνατόν, νὰ ἐξομοιωθῇ μὲ τὸν Θεόν. Τοιαύτη ἦτον ἡ ἀρχὴ τῆς ἡθικῆς φιλοσοφίας τοῦ Σωκράτους· ἤγουν ἐφθασεν ὁ δαιμόνιος οὗτος ἄνθρωπος ἕως οὗ ἐδύνατο νὰ φθάσῃ ἡ ἀνθρωπίνος διάνοια πρὸς τῆς θείας οικονομίας. Ἀλλ' ὁ Σωκράτης προητοίμασε διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ τοῦ ὁρθοῦ λόγου καὶ τῆς ἀρετῆς τοῦ τὴν θέλειαν τοῦ Θεοῦ ἀποστολήν, ἥτις ἐμελλε μόνη εἰς τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἀκριβέστερον νὰ προσδιορίσῃ τὴν βάσιν τῆς ἡθικῆς καὶ τῆς θρησκείας, τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς εὐδαιμονίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν κοινωνιῶν· καὶ τοῦτο εἰς δύο λέξεις· εἰς τὴν ἀγάπην, λέγω, τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς τὴν ἀγάπην τῶν ἀνθρώπων. Εἰς τὴν διπλὴν αὐτὴν ἀγάπην ἐτελείονε καὶ ἡ ἡθικὴ, καὶ ἡ πολιτικὴ, καὶ ἡ θρησκεία.

Ἐξομολογούμενος δ' ἐν παρόδῳ τὴν ἐνδόμυχόν μου πεποίθησιν, λέγω ὅτι εἶναι ῥήματα Θεοῦ καὶ θεῖα ἡ θρησκεία, ἥτις στηρίζεται εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Τότε θέλει τῶντι εὐδαιμονήσῃν ὁ ἄνθρωπος καὶ βελτιωθῇ πᾶσα κοινωνία, τότε θέλει λείψιν ἡ ἄγριος τυραννία, καὶ ἡ ἀκάλαστος ἀρχοκρατία, ὅτε ἡ βῆσις τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς κυβερνητικῆς ἐπιστήμης στηρίζεται εἰς τοιαύτην ἡθικὴν καὶ τοιαύτην θρησκείαν. Τότε ἡ φιλοσοφία, ἡ ποίησις, αἱ ἐπιστήμαι καὶ τέχναι, θέλουσι γνωρίσῃν ὡς ἀρχὴν, σκοπὸν, καὶ τέλος, τὸν πρὸς τὸν Θεόν καὶ τὸ ἀνθρωπίνον γένος εὐκρινῆ ἔρωτα· τότε θέλει λείψιν ἡ ἀπάτη, ἡ δεισιδαιμονία, ἡ εἰς, ὁ πόλεμος, ἡ φιλαυτία, ἡ ἀδικία, καὶ ἡ καταδυναστεία τοῦ δυνατοῦ πρὸς τὸν ἀδύνατον· τότε θέλουσι ἀνυπερβῆτως εὐτυχῆσαι οἱ ἄνθρωποι· τότε μόνον, λέγω, ὅτε ὄλων τῶν ἀνθρώπων αἱ πράξεις κοινῶς καὶ κατ' ἰδίαν

κινεῖνται καὶ διευθύνονται ἀπὸ τὴν προεξημένην ἀρχὴν· τότε θέλουσι καθεῖσιν ἐπὶ τῶν θρόνων φιλάσοι καὶ φιλάνθρωποι ἡγεμόνες, πατρικῶς κυβερνῶντες διὰ τῆς εὐνομίας πιστοὺς καὶ εὐπειθεῖς εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς νόμους ὑπηκόους· τότε θέλουσι παύσειν ἡ καταδυναστεία ἐκ τοῦ ἐνὸς μέλους, καὶ ἐκ τοῦ ἑτέρου αἱ ἐπαναστάσεις· τότε ἡ ἀγάπη τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν καὶ πρὸς τὸν ἄνθρωπον διαχωρῆται ἀπὸ τὸν θρόνον εἰς ὅλην τὴν ἐπικράτειαν, καὶ πυκνωμένη θέλει ἐπιστρέφει μετ' εὐλογιῶν διὰ νὰ περικυκλώσῃ τὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου καθήμενον· καὶ ἡνωμένοι αὗτοι θέλουσι ὑψοῦσθαι ὡς ἄφατος μελωδία μέχρι τοῦ Θεοῦ· καὶ ἐκεῖθεν καταβαίνουσαι ἐπὶ τῆς γῆς θέλουσιν εὐφραίνει παρηγοῦσαι ὅλον τὸν ἀνθρώπων τὸ γένος τῆς παρούσης καὶ ἐπερχομένης γενεᾶς.

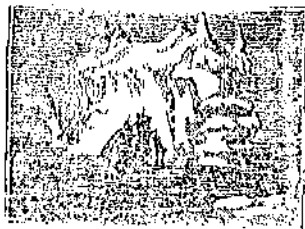
Ὁθεν, ἂν αἱ νομοθεσίαι τῶν παλαιῶν περιωρίζοντο εἰς ἐνα μόνον λαόν, σκοπὸν βέβαια ἔχουσαι τὴν εὐδαιμονίαν καὶ ἐλευθερίαν αὐτοῦ μόνου, ἡ εὐρύχωρος καὶ καθαρὰ φιλοσοφία τοῦ Σωκράτους καὶ τῶν ἐπισημοτέρων τοῦ μαθητῶν ἐνηγκαλίζετο τὴν εὐδαιμονίαν ὅλου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, προσπαθοῦσα ν' ἀποκαταστήσῃ τοὺς ἀνθρώπους ὡς βελτίστους. Τοῦτου ἕνεκα τὸ ὑποκείμενον τῆς μελέτης καὶ τῆς διδασκαλίας του ἦτον αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος· ἤγουν ἡσχίστις αὐτοῦ πρὸς τὸν φυσικὸν καὶ τὸν ἡθικὸν κόσμον τοῦ Δημιουργοῦ. Οὗτος ἐδίδασκε τὴν ἀρετὴν τῶν κυβερνώντων, τὴν εἰς τοὺς νόμους εὐπειθεῖαν τῶν κυβερνωμένων, τὰ χρῆμα τῶν γονέων καὶ τῶν τέκνων, τῶν συζύγων καὶ ἀδελφῶν, τῶν πόλεων καὶ δημοκρατιῶν, καὶ εἰς ἐνα λόγον τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν ἄνθρωπον, καὶ πρὸς τὸν Θεόν. Στοχάζόμενος δὲ τὴν λογικὴν οὐσίαν ὡς ἀπορροήν τῆς θείας οὐσίας, τὴν ἐθεώρει ὡς προικισμένην μὲ τὴν ἐπιστήμην καὶ τῆς ἀληθείας, καὶ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ αὐτεξουσίου. Ὁθεν, ἂν τὰ ὑλικά ὄργανα, ἡ δεισιδαιμονία καὶ ἡ ἀπάτη, ἐκάλυπτον τὸν ὁρδὸν λόγον, ἀρκοῦσε νὰ ὀδηγήσῃ τις καλῶς τὸν ἄνθρωπον, διὰ νὰ εἴρῃ ὁ ἴδιος εἰς τὰ βίβη τῆς ἐαυτοῦ ψυχῆς τὴν πεποίθησιν καὶ τὴν γνώσιν. Διὸ καὶ μετεχειρίζετο εἰς τὴν διδασκαλίαν του τὴν ἐρωταπόκρισιν, δι' ἧς ἡνάγκαζε

Ἄνεφερον τὰς πηγὰς, τὰς ἱποκίτας ἐμφυτεύεσθαι εἰς τὸ παρὸν δοκίμιον. Ἀδικὸν ἐπομένως ἤθελε λογισθῆναι, ἂν ἀπεσιώπων, ὅτι, θα εἶπον ἐν παρόδῳ περὶ τῆς ἀνθρωπίνου ἀγάπης τοῦ θεοῦ ἡρώτου ἱεροῦ, εἰσὶ λόγοι, τοὺς ὁποῖους ἤκουσα πολλὰκις ἀπὸ τὸν γηραιὸν ἱεράρχην Κ. Ἀγαθὸν ἔγγεγον, τὸν βαθυσεβάστον μοι αὐτάδελφον. Ὡς ποσάκις οὕτοι μ' ἐπαρηγόρησαν εἰς τὰς βιωτικὰς θλίψεις μου! ἀπὸ ποῖους καὶ πόσους κινδύνους δὲν ἐφύλαξαν τὴν ἀπειρὸν μου νεότητά! Αὐτοὶ κυρίως μὲ διέσωσαν ἀπὸ τῆς δύο ψυχικῆς νόσου· τὴν δεισιδαιμονίαν, λέγω, καὶ τὴν δεισέθειαν. Αὐτοὶ διετήρησαν εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας μου τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων καθάρην καὶ ἀμολυντον. Αὐτοὺς κληρονομικῶς θέλω διδάξαι καὶ εἰς τὰ τέκνα μου, μὴ φροντίζων ποσῶς περὶ τοῦ ἐπαίτιου τῶν ἀδυνάτων λεγομένων νέων, ἢ τῆς ψόγου τῶν εὐρύστων καὶ ὑψηλῶν πνευμάτων. Σὺ δὲ, σεβαστέ μοι ἱεράρχα, δέχθητι τὴν εὐγνωμοσύνην εὐγνωμοσύνης καὶ ἐρώσης ψυχῆς.

τὸν ἀκροατὴν νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ εὕρῃ μόνος τὴν ἀλήθειαν. Φέρε οὖν σκεψώμεθα ἐγὼ τε καὶ σύ, ἔλεγε πρὸς τὸν ἀκροατὴν τοῦ. Δι' αὐτῆς ἐγύμναζε τὸν συλλογισμὸν τοῦ ἀκροατοῦ, ἀφήρει τὸ προσωπεῖον τῆς σοφιστικῆς ἀπάτης, καὶ ἀνεκάλυπτε τὴν γοητείαν τῶν σοφιστῶν· ἀλλὰ μεταχειριζόμενος συγχρόνως ὅπλον δραστήριον καὶ κινδυνώδες, τὴν ἀκαταμάχητόν του εἰρωνείαν, κατέτριψε μὲν τὴν σοφιστικὴν ἀλαζονείαν, ἐξηγῶν δὲ τὴν κατ' αὐτοῦ τῶν σοφιστῶν ἀγανάκτησιν.

[Ἐκ τοῦ Φιλοσοφικοῦ Δοκίμου τοῦ Γ. Γ. Κ. Τυπάλδου.]

ΟΙ ΚΡΥΣΤΑΛΛΩΝΕΣ.

Ο ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ τῶν πάγων, ἢ κρυσταλλῶν, οἵτινες ἀενάως περικαλύπτουσι τὰς θαλάσσας τῶν δύο πόλων, εἶναι ἐν τῶν μεγαλητέρων φαινομένων τῆς φύσεως.

Οἱ πάγοι, τοὺς ὁποίους ἀπαντῶσιν οἱ περιηγηταὶ εἰς τὰ παράλια τῆς Σπιτςβέργης καὶ τῆς Γροιλανδίας, ἔχουσι συνήθως 20 ἕως 25 ποδῶν πάχος· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σχηματίζουσιν ἀπεράντους κρυσταλλοπεδιάδας, τὴν ἑκτασιν τῶν ὁποίων λογαριάζουν ἕως τετρακοσίων τετραγωνικῶν λευγῶν. Ἡ ἐπιφάνεια τῶν κρυσταλλοπεδιάδων ἐνίοτε μὲν εἶναι ὀμαλὴ, ὥστε ἡ ἄμαξα δύναται νὰ διατρέξῃ ἐπ' αὐτῆς ἀκωλύτως πολλὰς λεύκας· καὶ ἐνίοτε ἀνώμαλος, ἔχουσα βουνὰ καὶ λόφους, τὸ ὕψος τῶν ὁποίων εἶναι 20 ἕως 30 ποδῶν· ἡ δὲ θάλα αὐτῶν προξενεῖ ἀπερίγραπτον ποικιλίαν σχημάτων καὶ χρωμάτων. Ἡ κίνησις τῶν κυμάτων, ἢ ἄλλαι ἰσχυρότεραι δυνάμεις θραύουσι τὰς κρυσταλλοπεδιάδας εἰς ἀσπασμάτα 100 καὶ 200 τετραγωνικῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα συγκρουόμενα διαβρῶνται εἰς ἄλλα μικρότερα. Ἄλλοτε πάλιν ὑπερμεγέθεις κρυσταλλῶνες, παρασυρόμενοι ἀπὸ ρεύματα ἰσχυρὰ, συναπαντῶσιν ἄλλους παρασυρόμενους κατ' ἐναντίαν διεύθυνσιν, καὶ συγκρουόμενοι ἀποτελοῦσι τρομερὸν κρότον. Πολλὰκις τὸ πλῆθος αὐτῶν γίνεται ἐπικίνδυνον εἰς τὰ πλοῖα· φοικτὰ ναυάγια ἠκολούθησαν ἀπὸ τὴν σύγκρουσιν τούτων, ὑπὸ τῆς ὁποίας διαβρῶνται τὸ πλοῖον, ὡς ὑπὸ τῆς σφαίρας ὁ ὕελος.

Ἄλλοτε οἱ ὑπερμεγέθεις οὔτοι πάγοι, ἀντὶ συναντήσεως νὰ θλασθῶσιν, ἐξ ἐναντίας συγκολλῶνται καὶ γίνονται τρομερώτεροι. Οἱ δὲ μικρότεροι τούτων συνωθούμενοι ὑπὸ τῶν κυμάτων καὶ συνεπιωρούμενοι σχηματίζουσιν ἐνίοτε ὑπερμεγέθεις πάγους, τῶν ὁποίων ἡ ἀνώμαλος ἐπιφάνεια ποικίλλεται ἐτι μᾶλλον ἐκ τῆς ἐπ' αὐτῶν καταπιεστικῆς χιόνος. Τὸ ὕψος τῶν κρυσταλλῶν τούτων εἶναι 20 ἕως 30 ποδῶν ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Τὸ ἐπιπλέον δὲ μέρος αὐτῶν

εἶναι ἐν γένει τὸ ἐν τέταρτον τοῦ ἐμβυθισμένου· ὥστε τὸ ὅλον ὕψος αὐτῶν εἶναι 100 ἕως 120 ποδῶν.

Καὶ πολλάκις πάλιν πάγοι 30 ἕως 40 μέτρων μήκους ἐμβυθίζονται τόσον ὑπὸ τὰ ὕδατα, ὥστε ἐπ' αὐτῶν διαβαίνει τὸ πλοῖον· καὶ τότε ὁ κίνδυνος εἶναι μέγιστος· διότι, ἂν διὰ τινὰ αἰτίαν ὁ ἐμβυθισμένος οὗτος πάγος χάσῃ τὴν ἰσορροπίαν του, τότε ὑψούμενος μετ' ἐκείνην ταχύτητα ἐκτινάσσει τὸ πλοῖον, ἢ τὸ ἀνατρέπει.

Περὶ τὸν κόλπον Βαφρὶν οἱ θαλασσοπόροι ἀπαντῶσι βουνώδεις πάγους, τῶν ὁποίων τὸ ὕψος ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης εἶναι 100 ποδῶν, καὶ τὸ πραγματικόν, ἢ τὸ ὅλον ὕψος αὐτῶν ἐπέκεινα τῶν 500 ποδῶν. Τὰ ὕδατα ῥέοντα ἀπὸ τῆς κορυφῆς αὐτῶν κατὰ τὸ θέρος σχηματίζουσι μεγίστους καταρράκτας, προξενούντας εἰς τὸν θάνατον ἐντόπωσιν ἀπερίγραπτον.

[Ἐκ τῆς Φυσικῆς Ἑμ. Ψύχα.]

ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΑΝΑΤΡΟΗΣ.

Ἐκ τῶν ἀνθρώπων—λέγει ὁ Λώκκιος,—μὲ φαίνεται ὅτι ἐννευήκοντα τοῖς ἑκατὸν εἶναι, ὅτι εἶναι, καλοὶ ἢ κακοί, χρήσιμοι ἢ ἐπιζήμιοι εἰς τὴν κοινωνίαν, ἐκ τῆς διδασκαλίας τὴν ὁποίαν ἔλαβον. Ἀπὸ τὴν ἀνατροπὴν ἐξαρτᾶται ἡ μεγάλη διαφορὰ ἢ ἐν αὐτοῖς παρατηρουμένη. Αἱ ἐλάχισται καὶ πλέον ἀνεπαίσθητοι ἐντυπώσεις, αἱ εἰς τὴν νηπιότητα ἡμῶν λαμβανόμεναι, ἔχουσιν ἀξιολογώτατας καὶ διαρκεστάτας συνεπείας. Αἱ πρῶται αὗται ἐντυπώσεις εἶναι ὡς ποταμός, τὰ ὕδατα τοῦ ὁποῦ εὐκόλως δυνάμεθα νὰ στρέψωμεν εἰς πάντη διαφορὰς δρόμους· ὥστε ἀπὸ τὴν ἀνεπαίσθητον διεύθυνσιν, τὴν ὁποίαν λαμβάνει ὁ ῥυαχὲς εἰς τὴν πηγὴν του, φθάνει ἐπὶ τέλους εἰς τόπους πολὺ ἀπ' ἀλλήλων ἀπομακρυσμένους· καὶ μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν δυνάμεθα, στοχάζομαι, νὰ στρέψωμεν τὰ πνεύματα τῶν τέκνων εἰς ὅποιαν διεύθυνσιν ἐπιθυμῶμεν.

Ο ΚΑΙΡΟΣ.

Ἀριθ. 2.

Ἀστραπή, Βροντὴ, Σίφωνες, κτλ.

Τὸ ἄμεσον αἷτιον τῶν βροντῶν καὶ ἀστραπῶν εἶναι ἡ ἀνίσος ἐπισώρευσις τοῦ ηλεκτρικοῦ ρευστοῦ εἰς δύο μάζας νεφῶν, ἢ εἰς τὰ νέφη καὶ τὴν ὑποκάτω γῆν· ὅπου τὰ διαφόρως ηλεκτρισμένα ταῦτα σώματα προσεγγίσουσιν ἰκανῶς, ἢ ἰσορροπία ἀποκαθίσταται διὰ τῆς μεταδόσεως μέρους τοῦ ρευστοῦ ἀπὸ τὸ νέφος τὸ μᾶλλον ηλεκτρισμένον. Ἐὰν καλὴ τις ηλεκτραγωγικὴ οὐσία ἀποτελῇ συγκοινωνίαν μεταξὺ τῶν δύο, ἢ ἰσορροπία ἀποκαθίσταται σιωπηλῶς· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἀήρ εἶναι κακὸς ηλεκτραγωγός, τὸ ηλεκτρικὸν ρευστὸν φανεροῦται εἰς τὴν δι' αὐτοῦ διόδον του ἐν εἰδεί ἀστραπῆς. Ἡ δὲ βροντὴ εἶναι μόνον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συγκρούσεως, τῆς προξενουμένης ὑπὸ τῆς πρὸς ἀλλήλα βίαιας ὁρμῆς τῶν σωμάτων τοῦ ἀέρος τῶν διαχωρισθέντων ὑπὸ τοῦ διελεύοντος ρευστοῦ· ἔχει δὲ ἡ βροντὴ τὴν αὐτὴν σχέ-

σιν πρὸς τὴν ἀστραπὴν, ὁποῖαν ὁ κρότος τοῦ πυροβόλου ἔχει πρὸς τὴν ἐμπεριχομένην σφαῖραν, καὶ εἶναι ἐπίσης ἀβλαβής. Ἦν δὲ παράτασιν τοῦ κρότου ἐπιφέρουσι τὰ διάφορα νέφη, καὶ προσέτι τὰ δάση, αἱ καὶ λάδαι, καὶ τὰ ὄρη, ἀντηγήσεως γινόμενα πρόξενα, καὶ πολυεὶδως τροποποιούντα τὸν ἦχον.

Ὁ χρόνος, ὁ παρερχόμενος μεταξὺ τῆς λάμψεως τῆς ἀστραπῆς καὶ τοῦ κατόγγου τῆς βροντῆς, ἐμφαίνει μετ' ἀκριβείας τὴν ἀπόστασιν τῶν ηλεκτρικῶν νεφῶν· ἐκεῖνῃ μὲν βλέπεται πάντοτε κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκκενώσεως, ὁ δὲ ἦχος ὁδεύει βραδύτερον, καὶ ἀπαιτεῖ δευτέρᾳ τινὰ λεπτὰ διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ὠτίον τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἵσταμένου. Ἄν παρέλθωσιν ὑπὲρ τὰ δεκαπέντε δευτέρᾳ λεπτὰ πρὶν ἀκούσωμεν τὴν βροντὴν, εἴμεθα τότε ἄρκετὰ μακρὰν τοῦ κινδύνου· ἂν, ἐξ ἐναντίας, συγχρόνως ἴδωμεν τὴν ἀστραπὴν καὶ ἀκούσωμεν τὸν κρότον, τὰ κεραυνοβόλα νέφη εἶναι πλησιέστατα, καὶ ὑποκείμεθα εἰς τινὰ κίνδυνον. Ὁφείλομεν δὲ εἰς τοιαύτας περιστάσεις ν' ἀπορροφῶμεν δένδρα καὶ ὑψηλὰς οἰκοδομὰς, καὶ πρὸ πάντων τὰ μεμονωμένα· διότι, ὅταν συνυπάρχωσι πολλὰ δένδρα ἢ πολλὰ οἰκοδομαί, ὁ κίνδυνος τοῦ νὰ κεραυνοβοληθῇ ἐκεῖνο, ὃ ἡμεῖς κατεφύγομεν, εἶναι μικρότατος.

ΣΙΦΩΝΕΣ, ΑΝΕΜΟΣΤΡΟΒΙΑΟΙ.—Οὗτοι εἶναι τῆς αὐτῆς αἰτίας ἀποτελέσματα, τούτεστι προέρχονται ἀπὸ ρεῦμα τι τοῦ ἀέρος βίαιως πρὸς τὰ ἄνω συστροφόμενον, κατὰ συνέπειαν τῆς αἰφνιδίου ἀραιώσεως μέρους τινὸς τῶν ὑπερκειμένων στρωμάτων· συμβαίνουν δὲ οἱ μὲν σίφωνες εἰς τὴν θάλασσαν, οἱ δὲ ἀνεμοστρόβιλοι ἐπὶ τῆς ξηρᾶς.

Ὁ Σίφων περιγράφεται ὡς ἐπομένως. Ἐκ πυκνοῦ νέφους καταβαίνει κύβος ἐν εἰδεί σάλπιγγος, μὲ τὸ μικρὸν ἄκρον πρὸς τὰ κάτω· συγχρόνως, ἢ ἐπιφάνεια τῆς ὑποκάτω θαλάσσης ταρασσεται καὶ συστρέφεται—τὸ ὕδωρ μεταβάλλεται εἰς ἀτμὴν, καὶ ἀναβαίνει σπειροειδῶς, ἕως οὗ ἐπὶ τέλους ἐνοῦται μὲ τὸν κύβον τὸν ἐκ τοῦ νέφους προερχόμενον· πολλάκις ὅμως διασκορπίζονται πρὶν ἐνωθῶσιν. Ἀμφότεραι αἱ στήλαι σμικρύνονται πρὸς τὸ σημεῖον τῆς ἐπαφῆς των, ὅπου δὲν εἶναι ὑπὲρ τούτων τρεῖς ἢ τέσσαρας πόδας τὴν διάμετρον. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κύβου, τοῦ συγκροτοῦντος τὸν σίφωνα, ὑπάρχει λευκός, διαφανὴς σωλὴν, ὅστις γίνεται ἥττον εὐκρινὴς καθ' ὅσον τις πλησιάζει, καὶ τέλος φαίνεται κενὸν μόνον διάστημα, εἰς δὲ δὲν ἀναβαίνει κἄνεν ἀπὸ τὰ τοῦ ὕδατος μόρια· ἐν τούτῳ, ὡς καὶ περὶ τὰ ἐξώτερα κράσπεδα τοῦ σίφωνος, πίπτουσι μεγάλαι σταγόνες βροχῆς. Ἐν καιρῷ γαλήνης, οἱ σίφωνες γενικῶς διατηροῦσι τὴν κάθετον εἰς τὰς κινήσεις των· ἀλλ' ὅταν αἱ ἀνεμοὶ ἐνεργῶσιν ἐπ' αὐτῶν, κινεῖνται πλαγίως. Ἐνίοτε διασκορπίζονται αἰφνιδίως, ἄλλοτε δὲ διαβαίνουν ταχέως τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, καὶ παύονται ὀλοκλήρως τεταρτημιῶν τῆς ὥρας ἢ καὶ περὶ σφέτερον πρὶν διαλυθῶσιν.

Οἱ ναυτιλλόμενοι θεωροῦσι πάντοτε μετὰ φόβου τὰ

μετέωρα ταῦτα, καὶ διὰ τοῦτο σπανίως πλησιάζουσιν εἰς αὐτὰ ἐπὶ τοσούτων, ὥστε νὰ κάμωσιν ἀκριβεῖς παρατηρήσεις. Πιθανόν ὅμως εἶναι ὡς ἐπιτοπλεῖστον δὲν ἤθελον ἐπιφέρει σημαντικὴν τινα βλάβην εἰς μεγάλα πλοῖα. Ὅταν σίφων φανῇ πλησιάζων, πυροβολοῦσι κατ' αὐτοῦ κανόνιον, τὸ ὁποῖον, διασείων τὸν ἀέρα, πολλάκις διασκορπίζει τὸν σίφωνα. Ἄλλ' ἐπειδὴ οὗτος ὠθεῖται μόνον εἰς τὰ ἐμπροσθεν ὑπὸ τοῦ ἐπικρατοῦντος ἀνέμου, ὅστις ἐξίσου ἐπενεργεῖ καὶ εἰς τὸ πλοῖον, ἀφίνονται συνήθως οἱ σίφωνες νὰ περάσωσι κατὰ τὸ μέρος τῆς πύρας ἢ τῆς πρύμνης δι' ἀπλῆς τινὸς κεραυνουχίας (impulsion)· ἢ διαλύονται πρὶν ἐγγίωσιν ἄρκετα, ὥστε νὰ διεγείρουν ἄλλο τι αἰσθημα παρὰ τὸ τῆς περιεργείας καὶ τοῦ θαυμάσιου.

Παλιότερον ἐλαττώσαμεν περὶ Σιφῶνων εἰς τὸν Πέμπτον Τόμον τῆς Ἀποθήκης, Σελ. 10, καὶ 191, ὅπου καὶ εἰκονογραφεῖται.

Οἱ Ἀνεμοστρόβιλοι συμβαίνουνσι πολλάκις εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅπου καὶ μετ' ἀκριβείας παρατηρήθησαν τὰ ἀποτελέσματά των. Εἶναι δὲ φυσικῶς τῷ λόγῳ ὁμοιοθεῖς κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν, καὶ ἡ ἐπομένη περιγραφή ἐνός συμβάντος τὴν 26ην Αὐγούστου, 1823, ἐμπορεῖ νὰ λογίζεσθαι ὡς δεῖγμα τῶν σφοδροτέρων.

Ἡ πρωΐα ἦτο θερμὴ καὶ πνιγρὰ· εἰς τὰς τρεῖς μετὰ τὴν μεσημβρίαν, πλησίον τῆς κομπούλεως Βονκούρτ, εἰς τὸν δῆμον Ἀνέτ, παρατηρήθη πυκνὸν μέλαν νέφος ἐκτεινόμενον ἀπὸ τὸ νοτιοδυτικὸν πρὸς τὸ βορειοανατολικόν, καὶ κατόπιν αὐτοῦ ἄλλο ὅχι τόσον πυκνόν, πελιδνὸν δὲ κιτρινωποῦ χρώματος. Ἡ βροντὴ ἐκρῶτει ἀκαταπαύστως· ῥαγδαία χάλαζα ἔπεσε διὰ τρία ἢ τέσσαρα λεπτὰ, ἔπειτα δὲ βροχὴ ἐξίσου ὀρμητικὴ, καὶ τὸν αὐτὸν περίπου χρόνον διαρκέσασα. Ἐν τῷ μεταξύ ἐσχηματίσθη ὁ ἀνεμοστρόβιλος εἰς μικρὰν τινα κοιλίαν, ἐκτεινόμενος ἀπὸ τὴν γῆν εἰς τὸ πρῶτον νέφος· ἐν μιᾷ μόνον κώμῃ κατέστρεψε πενήκοντα τρεῖς κατοικίας εἰς ὀλιγώτερον παρ' ἐν λεπτὸν, καὶ τὸ μόνον μνημὲν τῆς πλησιάζουσ αὐτοῦ ἦτον ἡ πύαξις τῆς χαλάζης, ἥτις προηγέτο ὀλίγα μόνον δευτέρᾳ. Τέκνον τριετὲς, εἰς αὐτὴν εὐρισκόμενον μετὰ τῆς μητρὸς του, ἐφονεύθη διαμιᾶς· βαθεῖα δὲ τις ὤπη ἐπὶ τοῦ τραχήλου του ἦτον ἡ μόνη πληγὴ ἢ μετέπειτα ἀνακαλυφθεῖσα.

Ἀμαζὶν τινα φορτωμένην σίτον, καὶ συμφομένην ὑπὸ τριῶν ἵππων, ἐσήκωσεν ὁ ἀνεμοστρόβιλος, καὶ τὴν ἐρρίψεν εἰς οἴκου τινὸς ὀῶμα, τὸ ὁποῖον καὶ κατεβλήθη ὑπὸ τοῦ βάρους. Ὁ σῖτος ἐγίνεν ὅλως ἀφαντος, ἀλλ' οἱ ἵπποι δὲν ἔλαβον καιρίαν τινα βλάβην· οὔτε τρεῖς ἄλλοι, οἵτινες ἤρότρευν εἰς γειτονικὸν τινα ἀγρὸν, μολονότι τὸ ἄροτρον ἀφῆρθεν ἐξ ὀλοκλήρου. Στέγαι οἰκῶν ἀφῆρπασθῶσαν, αἱ μὲν κατὰ τὴν φορὴν τοῦ ἀνεμοστρόβιλου, αἱ δὲ κατὰ τὴν ἐναντίαν. Δένδρα ἀπεσπασθῶσαν, καὶ αἱ ῥίζαι αὐτῶν, οἱ κορμοὶ καὶ οἱ κλάδοι, μετεφέρθησαν εἰς ἀπόστασιν ὀγδοήκοντα ἕως ἑκατὸν τσσαράχοντα πηχῶν. Τέσσαρες δυνατοὶ πέτρινοι τοῖχοι κήπου τινὸς κατεβλήθησαν, ἕκαστος πρὸς τὰ ἑξῶς τῆς περιεκλεισμένης περιοχῆς· ἔπεσον δὲ τὸσον τακτικῶς

αί πέτραι, ὥστε ἐφαίνοντο ὡς ἂν εἶχον τεθῆν ἐκεῖ ἐπὶ τῆδης διὰ τοὺς κτιστάς.

Τὸ μετῴρων τοῦτο διεπύρασε γραμμὴν πάντε λευγῶν τὸ μήκος· τὸ δὲ λατὰ μέσον ἔρον πλάτος τῆς πορείας αὐτοῦ ἦτον ἀπὸ πεντήκοντα ἕως ἑξήκοντα πηγῶν· ἐντὸς εἰς τὸ ἐμβάδον τοῦτο ἦτο φοβερός ὁ γενόμενος θάλασσαν· εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν παράλευσιν αὐτοῦ, μετεφάνη ὁ ἥλιος, καὶ ἡ θερμότης δὲν ἠλαττώθη ἀπὸ τὸ γεγονός.

ΠΕΡΙ ΑΦΗΣΕΩΣ ΑΜΑΡΤΙΩΝ.

ΠΑΡΕΙΣΤΑΙ ἦσαν αἱ θεραπεῖαι, θάλασσά ἐνήργησεν ὁ φιλάθρωπος Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Γυνή τις, δώδεκα ἔτη πάσχουσα ἀπὸ τινος ῥύσιν αἵματος, εἶχεν ἐξοδεύσει πάμπολλα χρήματα εἰς τοὺς ἰατροὺς, καὶ ὅμως ἡ νόσος, ἀντὶ τῆς μετριάσεως, μᾶλλον ἐχειροτέρευσε. Τέλος, μὴ ἐλπίζοντά τι ἄλλαχόθεν, ἐτόλμησε νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸν Χριστὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλήθους, καὶ νὰ ἐγγίξῃ τὸ κράσπεδον τοῦ ἱακίου του. Μόλις δ' ἔπραξε τοῦτο, καὶ ἰάθη πάραυτα. Ὁ δὲ Σωτὴρ, στραφεὶς πρὸς αὐτήν, εἶπε, Θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε.

Δύο τυφλοὶ ἠκολούθησαν αὐτόν, λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὲ Δαβὶδ. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; Αἰνοῦσιν αὐτῷ, Ναί, Κύριε. Τότε ἤψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, λέγων, Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γεννηθῆτω ὑμῖν. Καὶ ἠνεώχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί.

Καὶ ἄλλοι δὲ πάμπολλοι τυφλοὶ ἔλαβον τὸ φῶς των, κωφοὶ τὴν ἀκοήν των, λεπροὶ καὶ παραλυτικοὶ, καὶ ἄλλοι παντοειδῶς πάσχοντες, τὴν υγίαν των. Ἀλλ' ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι δὲν ἐθεράπευε ποτε, οὐδ' ἔθαιμα κατούργει, ὅτε δὲν ὑπῆρχε πίστις. Ὅπου ἡ ἀπιστία ἐπεκράτει, ἐκεῖ οὐδεμίαν δύναμιν ἐποίει. Πάντα, εἶπε, δυνατὰ τῷ πιστεύοντι.

Ἦτο δὲ τρόπος νὰ φαντασθῇ οἰοσθήποτε ἐκ τῶν πολλῶν, ὅσους ὁ Κύριος ἡμῶν ἐθεράπευσεν, ὅτι ἠξιώθη τοῦ μεγάλου τούτου ἔλους κατὰ συνέπειαν τῶν ἰδίων αὐτοῦ πράξεων; Ἀδύνατον. Τί εἶχε κάμειν ἡ ἀθλία αἰμορροῦσα, δι' ἣν ἠξιώθη τῆς μεγάλης χάριτος τοῦ Θεραπευθῆναι; Τί οἱ τυφλοὶ, ὥστε νὰ λάβωσι τὴν ὁρασιν αὐτῶν; Τί οἱ λεπροὶ, ὥστε νὰ καθαρισθῶσιν; Ἀπλῶς ἐπίστευσαν εἰς Χριστὸν ὡς δυνάμενον νὰ θεραπεύσῃ αὐτούς. Τοῦτο μόνον ἔπραξαν, καὶ πλείότερον ἦτον ἀδύνατον νὰ πράξωσι.

Θεραπεύων οὕτω τοὺς πιστεύοντας ἀσθενεῖς, δὲν ἐσκόπευσεν ἄρ' γε ὁ Κύριος ἡμῶν νὰ παραστήσῃ εἰς τὰ ἡμέτερα πνεύματα εἰκόνα τῶν ἐπιμεγαλητέρων ἀγαθῶν, ὅσα ἤθελε νὰ χορηγήσῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, τουτέστι, τὴν ἰασιν τῶν ψυχῶν ἡμῶν, καὶ τὴν ἀφεσιν τῶν ἀμαρτιῶν, ἧτις δωρεῖται εἰς μόνους τοὺς πιστεύοντας; Τὸ φιλανθρωπικὸν αὐτοῦ ἔργον ἤρχισεν ἐπὶ γῆς, θεραπεύων τὰς νόσους τοῦ σώματος· ἀλλ' ὁ μέγας σκοπός, δι' οὗ ἤλθεν εἰς τὸν κόσμον, ἦτο νὰ θεραπεύσῃ τὴν ψυχὴν, νὰ συγχωρήσῃ ἀμαρτίαν, καὶ νὰ σώσῃ τὸ ἀπο-

λώλος. Ὡς οἱ τυφλοὶ, οἱ κωφοὶ, οἱ λεπροὶ, καὶ οἱ παραλυτικοὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ἰατρεύσωσιν ἑαυτούς, οὕτω οὐδεὶς ἀμαρτωλὸς δύναται ν' ἀπαλλάξῃ ἑαυτὸν τῆς ἀμαρτίας. Ὡς οἱ ἄρρωστοι ἐκεῖνοι προσῆλθον ἅπαντες εἰς τὸν Χριστὸν ἀπαράλλακτοι ὅποιοι ἦσαν διὰ τὴν ἰαθῶσιν, ὡσαύτως χρεώσται ὁ ἀπολωλὼς ἀμαρτωλὸς νὰ προσέρχεται εἰς αὐτόν.

Ἄνευ πίστεως οἱ ἀσθενεῖς δὲν ἠδύναντο νὰ ἰαθῶσι· καὶ ἄνευ πίστεως ὁ ἀμαρτωλὸς δὲν δύναται νὰ σωθῇ. Ἡ πίστις ἔσωσε τοὺς τυφλοὺς, τοὺς κωλοὺς, τοὺς λεπροὺς, καὶ τοὺς παραλυτικούς, καὶ ἡ πίστις, καὶ ἡ πίστις μόνον, σώζει τὸν ἀμαρτωλόν. Διὰ τοῦ Χριστοῦ κηρύσσεται εἰς ἡμᾶς ἡ ἀφεσις τῶν ἀμαρτιῶν, καὶ ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν δικαιούται ὑπὸ πάντων, ἀφ' ὧν δὲν ἠδύνατο δικαιωθῆναι διὰ τοῦ νόμου τοῦ Μωϋσέως. Πράξ. ιγ'. 39. Σημειωτέον ὅτι λέγεται ὅτι πάντων, ὅχι ἀπ' ὀλίγων μόνον ἀμαρτιῶν. Ὁ Χάριτι ἐστε σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως, λέγει ὁ Παῦλος· καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν· Θεοῦ τὸ δῶρον. Ἀλλὰ τί εἶναι ἡ πίστις; Δὲν εἶναι ἀπλῶς τὸ ὁμολογεῖν ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Οἱ διάβολοι πιστεύουσι τοῦτο, καὶ τὸ γνωρίζουσιν. Ὁ ἔχων πίστιν, ἀληθῆς πιστὴν εἰς Χριστὸν, ἀγαπᾷ καὶ ὑπακούει αὐτόν. Ὁ μὴ ἀγαπῶν καὶ μὴ ὑπακούων δὲν ἔχει πίστιν. Εἰς πάντα τὸν εὐαγγελιστὴν πιστεύοντα ἔδει εἰπεῖν ὁ Χριστός, Ἀφώνται σοι αἱ ἀμαρτίαι σου.

ΔΕΙΞΙΔΑΙΜΟΝΙΚΟΣ ΦΟΒΟΣ.

Τὰ ἐπόμενα διηγείται ἀξιόπιστος περιηγητής·—

Ναύκληρός τις διέταξέ ποτε τινὰς ἐκ τοῦ πληρώματος νὰ συστῇλωσι τὸ μέσον πανίον τοῦ ἱστοῦ τῆς πρύμνης. Ἀναβὰς ὁ πρῶτος, ἤκουσε παραξένον φωνὴν λέγουσαν, «Φυσᾷ δυνατὰ!» Ὁ ναύτης κατέβη παρὰ τοῦ ἑντρομοῦ, καὶ διηγήθη τὸ συμβεβηκός. Δεύτερος ἀνέβη ἀμέσως, περιγελῶν τὴν μωρίαν τοῦ συντρόφου του· πλὴν καὶ οὗτος κατέβη ἐπιταχύτερον, λέγων ὅτι βεβαίως φωνὴ τις ὑπερφυσικὴ εἶχε κράξαι εἰς τὸ ὠτίον του, «Φυσᾷ δυνατὰ!» Ἄλλος εὐθὺς ὑπῆγε, καὶ ἄλλος ἔπειτα· ἀλλὰ καθεὶς ἐπέστρεφεν ἐξ ἑσού ἑντρομος, καὶ τὰ αὐτὰ ἐπιβεβαιόνων. Τέλος, ἀνέβη καὶ αὐτὸς ὁ ναύκληρος· φθάσας δὲ εἰς τὸ μέρος, ὅθεν ἡ φωνὴ προήρχετο, ἤκουσεν εὐκρινῶς τὸν φοβερὸν λόγον, «Φυσᾷ δυνατὰ!» «Ναί, ναί, παμπόνηρε· ἀλλ' ὅσον καὶ ἂν φυσᾷ, πρέπει νὰ ἐλαφρύνωμεν τὰ κατάρτια,» ἀπήντησεν ἀτρομήτως ὁ ναύκληρος· περιβλέψας δὲ, ἀνεκάλυψεν ὥρατον ψιττανὸν, ἡσυχῶς καθήμενον, τὸν αἵτιον ὄλου τοῦ ψευδοῦς φόβου· πιθανὸν δὲ ὅτι εἶχε φύγειν ἐξ ἄλλου τινὸς πλοίου, ἀλλὰ δὲν εἶχε πρότερον παρατηρηθῆναι ὅτι κατέφυγεν εἰς τοῦτο.

ΦΥΣΙΚὴ Ἱστορία.—Οἱ φυσικοῖστορικοὶ γνωρίζουν ἤδη 56,000 εἶδη φυτῶν· 44,000 ἑντομα· 2,500 ἰχθῶς· 700 ἑρπετὰ· 4,000 πτηνὰ· καὶ 500 μαστοφόρα. Ἐν Εὐρώπῃ μόνον ὑπάρχουσι σχεδὸν 80 μαστοφόρα, 400 πτηνὰ, καὶ 30 ἑρπετὰ.